

Värmlands ANOR

2004:1

Mars 2004

Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening

ISSN 1400-1047

Årgång 21
Pris 45:-

Skarpedsfallet, Jägerforsen och Rottnefallet bildar tillsammans en praktfull avslutning på den 14 mil långa Rottneälven. En brusande och rytande mynning som har gett Rottneros dess namn. Det stora Rottnefallet har en naturlig fallhöjd på 26 meter. Förr låg ständigt ett dovt dånande muller över bygden från vattenmassorna som störtade sig ner mot Fryken. Idag syns så gott som ingenting av Rottnefallen. Det fria forsande vattnet har dämats upp och försvunnit ner i trånga turbiner. (Ur boken Kvarnarna vid Rottnefallen av Eric Sundell.)

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsforskning i Värmland och förena dem som delar detta intresse. Föreningen är ansluten till Sveriges Släktforskarförbund.

Organisationsnummer 873201-6897

Föreningens adress
c/o Sander, Norra Berghaget,
667 32 Forshaga
E-post: lgsander@algonet.se

Medlemsavgift
Medlemsavgiften är 140 kr för ordinarie medlem och 30 kr för familjemedlem (2004) till svenskt postgiro **46 96 60-5**. Medlemmar i Norge betalar 130 norska kronor + porto 60 norska kronor till norskt postgiro **7877.08.16652**

Arkiv
Arkivcentrum Värmland, Box 475,
651 11 Karlstad. Telefon 054 - 61 77 00.

Besöksadress: Arkivcentrum Värmland,
Hööksgatan 2, Karlstad

Hemsida
www.genealogi.se/varmland

Styrelsen
Ordförande Lars-Gunnar Sander,
Norra Berghaget, 667 32 Forshaga.
Tel 054-872754 Mobil 070 634 81 87
Vice ordförande K-G Lindgren,
Linnévägen 11, 661 43 Säffle.
Tel 0533-14124, mobil 070-5228549
Sekreterare Gunnar Jonsson,
Älvhagsgatan 25, 661 40 Säffle.
Tel 0533-10559
Kassör Liv Hagberg, Garvaregatan 4,
652 20 Karlstad. Tel 0730-401673
Ledamot Anette Carlsson, Hööksgatan 2A,
652 29 Karlstad. Tel 054-181872.
Ledamot Björn Grindegård, Skolgatan 2B,
667 22 Forshaga. Tel 054-873933
Ledamot Carl-Johan Ivarsson, Björnstigen
25, 614 31 Söderköping. Tel 0121-21823.
Suppleant Arne Berg, Kila, Väsby 2,
661 94 Säffle. Tel. 0533-63088
Suppleant Sigvard Boström, Brosätter 317,
660 57 Väse. Tel 054-861055.
Suppleant Eva Fredriksson, Karlag. 3C,
652 23 Karlstad. Tel. 054-189238
Suppleant Marianne Fröding,
Lambergsgatan 5, 652 21 Karlstad.
Tel. 054-853521

Valberedningen
Bernhard Granholm (sk), Ljunggatan 39C,
664 32 Grums. Tel 0555-61153
Råna Engelbrekt, Spångbergsvägen 88,
682 32 Filipstad. Tel 0590-10181.
Ingrid Johansson, Gansbyn, Sättra,
671 95 Klässbol. Tel 0570-461070

INNEHÅLL

3	Verksamhetsberättelse 2003
3	Kallelse till Årsmöte
6	Ordföranden har ordet
7	Värmländska släktgårdar del II
13	Jourhavande forskare
14	Maria i Rörsvik
15	VärmlandsRötter
16	Kvistberg - ett torp i Sunnemo
17	Prästson från Rudskoga på villovägar
18	Vårens program
19	Antavla 105
20	Ur andra medlemsblad
20	Vad står det egentligen...?
21	Antavla 106
22	Boktips
24	Anor sökes
25	Föreningens 20-årsjubileum
26	Föreningens utgivning av böcker och register

VärmlandsAnor utges som medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening. Bidrag till tidningen, synpunkter på inriktningen och tips om händelser för bevakning mottas tacksamt av Redaktören. Författarna ansvarar för riktigheten i artiklar. Citera gärna VärmlandsAnor, men glöm inte att ange källa! Eftertryck av texter endast med författarens tillåtelse. Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera insända bidrag.

Upplaga 1300 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare
Lars-Gunnar Sander, Forshaga

Redaktör
Carl-Johan Ivarsson, Björnstigen 25, 614 31 Söderköping.
Tel 0121-21823, mobil 070-2253245. cj.ivarsson@telia.com

Grafisk form
Anette Carlsson, Karlstad

Tryck
Tryckeri AB Knappen, Karlstad

Manusstopp för 2004:2 är 3 maj 2004

Verksamhetsberättelse 2003

Verksamhetsåret

Föreningens tjugonde verksamhetsår omfattar tiden 2003-01-01 till 2003-12-31.

Medlemmar

Antal medlemmar 2002-12-31	1 039
Nya medlemmar 2003	114
Utträden, avlidna, ej betald avgift	64
Antal medlemmar 2003-12-31	1 089
(varav familjemedlemmar)	28

Medlemsavgiften

För 2003 var medlemsavgiften 120 kr för ordinarie medlem och 30 kr för familjemedlem.

Hedersledamöter

Bo Cider, Molkom
Bernhard Granholm, Grums
Anders Höglund, Kristinehamn

Styrelse

Ordf	Lars-Gunnar Sander, Forshaga
Vice ordf	Karl-Gustav Lindgren, Säffle
Skr	Gunnar Jonsson, Säffle
Kassör	Liv Hagberg, Karlstad
Ledamot	Anette Carlsson, Karlstad
Ledamot	Björn Grindegård, Forshaga
Ledamot	Carl-Johan Ivarsson, Kila och Söderköping
Suppl	Arne Berg, Kila
	Sigvard Boström, Väse
	Eva Fredriksson, Karlstad
	Marianne Fröding, Karlstad

Övriga funktionärer

Revisorer	Olle Skoog, Kristinehamn
	Lennart Fallberg, Molkom
suppl	Roland Hedström, Karlstad
Valberedning	Bernhard Granholm, Grums (sammank)
	Råna Engelbrekt, Filipstad
	Ingrid Johansson, Värmskog
Redaktör, VärmlandsAnor	Carl-Johan Ivarsson, Söderköping

Grafisk form, VärmlandsAnor

Anette Carlsson, Karlstad

Redaktör, VärmlandsRötter

Gunnar Jonsson, Säffle

Styrelsens arbete

Styrelsen har hållit sex protokollförda sammanträden.

Lars-Gunnar Sander har deltagit i Släktforskarförbundets förtroendemannakonferens i Skellefteå 15-16 mars.

Lars-Gunnar Sander har deltagit i Släktforskarförbundets ordförandekonferens i Ronneby den 22 aug.

Anette Carlsson, Carl-Johan Ivarsson och Gunnar Jonsson har deltagit i Släktforskarförbundets redaktörskurser i

Ronneby den 22 aug.

Lars-Gunnar Sander, Gunnar Jonsson och Carl-Johan Ivarsson har som ombud representerat föreningen vid riksstämman i Ronneby den 23 aug.

Vid släktforskar dagarna i Ronneby deltog föreningen i utställningen med ett mindre bokbord tillsammans med Arkivcentrum Värmland.

Styrelsen har även under år 2003 arbetat med ett nytryck av Emanuel S Ekmans bok *Wärmeland I Sitt Ämne och I Sin Uppodling*. Projektet har visat sig vara mer omfattande än beräknat och utgivningen har därför skjutits fram till 2004.

Gunnar Jonsson och Karl Gustav Lind-

Kallelse till Årsmöte

Lördagen den 20 mars kl 13.00 kallas Du till årsmöte i Rolf Edberg-salen, Arkivcentrum Värmland i Karlstad. Förhandling enligt förslag till dagordning.

Elisabeth Thorsell föreläser om Bergsmän och gruvbrytare i datorn. En databas växer till.

Efter föredraget, kaffe och samvaro. Tag gärna med gäster! Ett årsabonnemang på Digitala forskarsalen kommer att lottas ut!

Förslag till dagordning för Årsmötet:

1. Mötet öppnas	13. Val av ordinarie ledamöter för 2004-2005 (i tur att avgå är Liv Hagberg, Anette Carlsson och Carl-Johan Ivarsson)
2. Fråga om mötet anses stadgeenligt utlyst	14. Val av suppleanter för 2004-2005 (i tur att avgå är Eva Fredriksson och Marianne Fröding)
3. Godkännande av dagordningen	15. Val av revisorer och revisorssuppleant för 2004
4. Val av mötesordförande	16. Val av redaktör för 2004
5. Val av sekreterare	17. Val av valberedning för 2004
6. Val av justerare	18. Övriga frågor
7. Verksamhetsberättelse och räkenskaper	19. Möter avslutas
8. Revisionsberättelse	
9. Fråga om styrelsens ansvarsfrihet	
10. Medlemsavgift för 2005	
11. Budget för 2004	
12. Val av ordförande för 2004	

gren har övervakat ett sysselsättningsprojekt i regi av Säffle kommun och Arbetsförmedlingen där bl.a. registrering av kyrkböcker för Arvika och församlingar i Näs härad ingått.

Föreningen kommer att ge ut en CD innehållande de kyrkböcker som medlemmarna registrerat. Den består av en databas och ett sökprogram som utvecklats av Anette Carlsson. Arbetet beräknas bli klart under år 2004.

Tröjor med föreningens logo har införskaffats till styrelsemedlemmarna.

Utåtriktad verksamhet

Föreningens 20-årsjubileum uppmärksammades i massmedia. Nya Wermlands-Tidningen hade en helsidesartikel i vilken Lars-Gunnar Sander intervjuades inför årsmötet. En liknande artikel var även införd i Värmlands Folkblad med Gunnar Jonsson som intervjuobjekt. Lars-Gunnar Sander fick också berätta om föreningen i såväl lokalradion som i TV2:s regionala nyheter. Föreningens jubileumsbok presenterades vid en presskonferens på Arkivcentrum vilket resulterade i att utgivningen uppmärksammades i lokalpressen.

Vid sommarens Gammelvala i Brunskog fanns föreningen på plats med bokbord varvid ett antal styrelsemedlemmar svarade på frågor och hjälpte besökare med introduktion i släktforskning.

Vid Arkivcentrum Värmlands femårsjubileum den 1 sep deltog föreningen med bokbord. Dessutom fick ett antal besökare prova på släktforskning varvid de assisterades av föreningsmedlemmar.

Vid Arkivens Dag på Arkivcentrum Värmland den 8 nov deltog föreningen på samma sätt som vid Arkivcentrums femårsjubileum. Vid den värmländska bokmässan den 7 och 8 november deltog föreningen med jubileumsboken *Anor och anekdoter*. Lars-Gunnar Sander och Eva Fredriksson berättade om boken inför en stor skara åhörare.

Liksom under tidigare år har föreningen tillsammans med Värmlandsarkiv, Emigrantregistret, Folkrorelsearkivet, Hembygdsförbundet, Lokalhistoriska Föreningen och Karlstads Universitet genomfört fyra Arkiv- och forskarkvällar vid lika många kommunbibliotek nämligen Arvika den 11 feb, Storfors 9 april, Sunne 18 sep och Säffle 20 nov.

Arne Berg, Eva Fredriksson, Liv Hagberg och Gunnar Jonsson har lett olika släktforskningskurser och cirklar i externa arrangörers regi.

Anette Carlsson har invalts i Rötterrådet som stödjer Släktforskarförbundets nättidning Rötter.

Medlemsmöten

22 jan Besök på Värmlands Museums arkiv.

22 feb Temadag om släktforskarprogrammet DISGEN på Arkivcentrum.

23 mars Årsmöte med sedvanliga årsmötesförhandlingar på Arkivcentrum. Föredrag av Kjell "Keeper" Emanuelsson om möten med värmlandsättlingar i Amerika.

6 maj Fikaträff på Arkivcentrum.

24 maj Gränsträff i Ørje med Østfold Historielag. Lars-Gunnar Sander berättade om det senaste inom svensk släktforskning. Historielaget visade databasen över svenskinvandringen till Østfold.

23 sept Träff med lokalombuden varvid Släktforskarförbundets projekt Namn åt de döda diskuterades.

4 nov Fikaträff med temat Hur göra register.

6 dec Föreningens 20-årsjubileum på Arkivcentrum. Föredrag av Släktforskarförbundets ordförande Ted Rosvall om Emigrantforskning på nytt sätt. Därefter buffé.

Nyutkomna publikationer under året

Föreningens medlemstidning *VärmlandsAnor* har utkommit med fyra ordinarie nummer, totalt 112 sidor.

Föreningens jubileumsbok *Anor och anekdoter* har givits ut som nummer 2003:5 av *VärmlandsAnor*. Anette Carlsson, Eva Fredriksson, Marianne Fröding, Carl-Johan Ivarsson och Lars-Gunnar Sander har ingått i redaktionskommittén.

Föreningens nättidning *VärmlandsRötter* har uppdaterats kontinuerligt av redaktören Gunnar Jonsson.

Register till *Brunskog* sammanställt av Sven Haage:

Vigde 1691-1930

Register till *Glava* sammanställt av Birgitta Juås samt Arbetsmarknadsprojekt i Arvika:

Döde 1696-1920

Register till *Huggenäs* sammanställda av Framtidshuset/Reliken i Säffle, Carl-Johan Ivarsson och Gunnar Jonsson:

Födde 1744-1920

Vigde 1761-1920

Döde 1761-1920

Slegtbeskrivning öfver Wermlands-slegten Ekelund och dess förgreningar 1500-2000 av Leif Robertson.

På Gammelvala i Brunskog medverkade föreningen med Brunskogs släktforskargrupp. På bilden Sven Haage med en intresserad besökare. Foto Gunnar Jonsson.

Resultaträkning

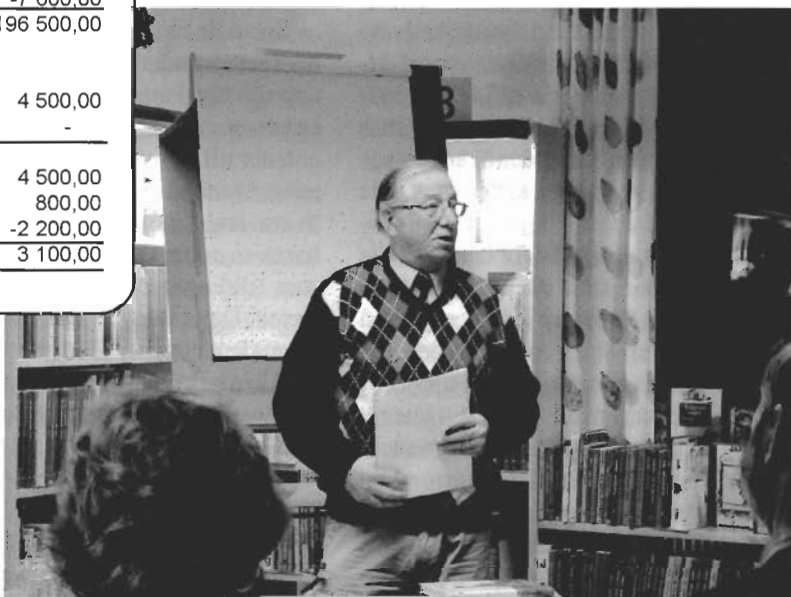
	Verkl 2003	Verkl 2002	Budget 2004
Intäkter			
Medlemsavgifter	127 740,00	121 725,00	155 000,00
Försäljning	59 382,80	54 938,00	40 000,00
Kommunbidrag	500,00	500,00	1 000,00
Landstingsbidrag	5 000,00	5 000,00	5 000,00
Summa intäkter	192 622,80	182 163,00	201 000,00
Kostnader			
Tidskriften	-70 634,60	-76 913,00	-80 000,00
Värmlandsrötter	-1 430,00	-	-2 000,00
Kostnader, sålda varor	-33 462,00	-38 592,00	-24 000,00
Porto	-30 930,30	-24 160,90	-27 000,00
Möten	-5 682,50	-4 442,50	-6 000,00
Resor	-15 161,00	-16 082,00	-17 000,00
Förbrukningsmaterial	-17 915,90	-9 208,00	-6 000,00
Riksstämman	-10 695,00	-16 075,00	-18 000,00
Förtroendemannakonf	-1 780,00	-1 000,00	-2 000,00
Externa gavor	-	-137,00	-1 000,00
Försäkring	-1 104,00	-1 000,00	-1 100,00
Diverse kostnader	-4 582,20	-4 145,00	-4 000,00
Externa medl avgifter	-750,00	-700,00	-800,00
Riksförbundet	-7 207,00	-6 860,00	-7 600,00
Summa kostn	-201 334,50	-199 315,40	-196 500,00
Resultat före avskrivningar	-8 711,70	-17 152,40	4 500,00
Avskrivningar	-250,00	-916,00	-
Resultat efter avskrivningar	-8 961,70	-18 068,40	4 500,00
Finansiella intäkter	763,30	3 592,81	800,00
Finansiella kostnader	-2 011,00	-900,00	-2 200,00
Årets resultat	-10 209,40	-15 375,59	3 100,00

Balansräkning

	Verkl 2003	Verkl 2002
Tillgångar		
Postgiro	81 065,82	83 050,99
Bank	1 061,17	67 628,90
Fordringar	25 993,00	14 208,70
Varulager	71 812,00	16 036,00
Inventarier		250,00
Sum tillgångar	179 931,99	181 174,59
Skulder och Eget kapital		
Skulder	61 480,00	52 513,20
Reserv för projekt	30 000,00	30 000,00
Eget kapital		
Ingaende eget kap	98 661,39	114 036,98
Årets resultat	-10 209,40	-15 375,59
Sum Eget kapital	88 451,99	98 661,39
Sum Skulder och Eget kapital	179 931,99	181 174,59

Inga ställda panter eller ansvarsförbindelser finns

På Arkiv och forskarkvällen i Säffle berättade bland andra K-G Lindgren om släktforskning.
Foto Gunnar Jonsson.

Övrig medlemservice

En erfaren släktforskare från föreningen har som jourhavande varje torsdagskväll biträtt forskare med rådgivning i forskarsalen under jan-april och sep-dec på Arkivcentrum i Karlstad. Under hösten har på prov enklare frågor kunnat ställas till jourhavanden över internet på förbundets Anbytarforum. Denna service kommer att utvärderas under år 2004.

Utbyte av medlemsblad har skett med 106 andra släktforskarföreningar. Dessa publikationer förvaras i pausrummet i anslutning till forskarsalen på Arkivcentrum Värmland där de kan läsas av besökarna.

Gunnar Jonsson och Jan Tengelin har verkat som faddrar för DIS (Föreningen för Datorhjälp i Släktforskningen) och

därvid servat DIS-medlemmar med rådgivning.

Slutligen har ett mycket stort antal släktforskarfrågor per brev, fax, telefon och e-post besvarats av styrelsemedlemmarna. Många förfrågningar kommer från Norge och USA.

Ekonomi

Resultat- och balansräkning bifogas verksamhetsberättelsen. Styrelsen föreslår att årets underskott 10 209,40 jämte föregående års balanserade vinstmedel 98 661,39 tillhopa 88 451,99 balanseras i ny räkning.

Slutord

Styrelsen vill framföra sitt varma tack till

de medlemmar som bidragit till verksamheten: skribenter i vår tidning, lokalombuden samt de som hjälpt till med medlemservice i forskarsalen. Värmlands Släktforskarförening växer alltjämt och är landets fjärde största lokala släktforskarförening. Det innebär att administration mm tar alltmer tid i anspråk. Styrelsen kommer därför under det kommande året att försöka engagera fler medlemmar som kan åta sig olika uppdrag.

Karlstad i februari 2004

Lars-Gunnar Sander, Karl Gustav Lindgren, Gunnar Jonsson, Liv Hagberg, Anette Carlsson, Björn Grindegård, Carl-Johan Ivarsson

Ordföranden har ordet

"Tingen är emot mig" sade August Strindberg. Ett och annat ting är också emot släktforskarörelsen. Kampanjen Rädda våra socknar har ännu inte påverkat höga vederbörande. Herr statsrådet Ringholm är helt oförstående och hans kollega Ulvskog tycks till fullo motsvara den karikatyr som pryder ett av kampanjens brevkort, nämligen det som är adresserat till Kulturdepartementet. Det är fullständigt obegripligt att rikets indelning skall styras inte av staten utan av en numera fristående organisation, d.v.s. Svenska kyrkan. Om man bortser från släktforskarnas önskemål i frågan så borde väl ändå varje människa med en gnutta systemtänkande i skallen inse att en långsiktig fast geografisk indelningsgrund för landet skulle vara användbar och fördelaktig i många sammanhang. För vi ser ju hur enheter på högre nivå som län, kommuner och församlingar slås samman, delas upp eller ändras alltefter som tiden går. Vill inte regering och myndigheter rädda våra socknar så får väl vi inom släktforskarörelsen själva fastslå en geografisk standard som är lika med de församlingar som gällde innan vågen av sammanläggningar började. Dessutom bör nog län ersättas med det gamla hederliga begreppet landskap i släktforsksammanhang.

Ett annat ting som är emot oss släktforskare är SVAR:s avgifter. Från årsskiftet har SVAR höjt sina avgifter för län av

mikrokort. Dessutom rekommenderar man att alla bibliotek bör ta ut den nya högre avgiften 20 kr per volym plus 25 kr för porto och emballage per beställning. Detta eftersom Sveriges Släktforskarförbund hävdar att avgiften bör vara lika över landet. Kommer biblioteken att följa denna rekommendation så ter sig ett Geline-abonnemang alltmör lönsamt för den enskilde släktforskaren.

Spam är ett otyg som väl drabbar alla internetanvändare. Nu har det också dykt upp släktforskarspam. I julhelgen var det en person som sände samma fråga om en anfader till samtliga ledamöter i vår styrelse. Ovetande om varandra lade några av oss ned tid och arbete på ett svar. Vi har även erfarenhet av en del amerikaner som tillämpat denna helt oacceptabla metod. Detta tvingar oss antagligen att i framtiden hantera sådan här frågor på ett byråkratiskt och för frågeställaren mindre smidigt och snabbt sätt!

Så har Släktforskarförbundet beslutat att medverka till att databasen EMIBAS skall bli tillgänglig för släkt- och emigrantforskare. Emellertid innehåller databasen för närvarande många fel. Dessa skall nu rättas enligt samma koncept som för projektet "Namn åt de döda". Efter vad jag förstått så kommer projektet att beröra Värmland endast i ringa omfattning. Här är nämligen databasen uppdaterad och av god kvalitet.

TV-serien *Min släktsaga* tyckte jag var bra speciellt ur en synpunkt. Den visade på att släktforskning inte alltid behöver betyda en hejdlös jakt på anfäder långt tillbaka i tiden. Forskning i släktens förhållanden på 1900-talet är inte att förakta utan kan vara nog så spännande.

Så till sist, om du inte köpt föreningsjubileumsbok *Anor och anekdoter*, så gör det!

Lars-Gunnar Sander

Många passade på att lyssna på Ted Rosvall när han pratade om emigranter under jubileumsfesten i december. Foto Gunnar Jonsson.

Rättelse

Det har blivit ett fel i *VärmlandsAnor* 2003:4. I artikeln om moster Rolig som finns på sidan 7 så hänvisas till en artikel om "Släkten Boltzius på Tollerud och Järpetan" i *VärmlandsAnor* 1999:3. Den artikeln är inte som det anges författad av Björn Hesse utan av Sven Anders Björklund.

Värmländska släktgårdar

Del 2. Fem släktgårdar i närbild

av Carl-Johan Ivarsson

I VärmlandsAnor 2003:3 redogjorde jag för de släktgårdsinventeringar som genomförts i Värmland. I denna andra del vill jag göra en mikrostudie över fem värmländska släktgårdar. Dessa har utvalts bland dem som sedan 1955 har fått Värmlands Hembygdsförbunds släktgårdsutmärkelse med diplom och vindflöjel. Urvalet av dessa fem har gjorts godtyckligt, även om några ligger i närheten av de bygder där jag själv har mina rötter (Håkanstuga och Hagen). Omkring Trangärd och Södra Granbäckstorp har jag inte haft några förutfattade meningar, utan de har valts för att ge en viss regional balans. När jag valde de fem hade jag i stort sett ingen aning om hur mycket källor det fanns att tillgå kring varje gård. Detta har gjort att vissa av gårdarna är mer utförligt behandlade, eftersom jag har haft tillgång till mer källmaterial kring dessa. De gårdar har jag valt är:

- (Östra) Håkanstugan i Stora Årbotten, Gunnarskog, fick vindflöjel 1955
- Domartomta i Olebyn, Ny, fick vindflöjel 1955
- Södra Granbäckstorp i Gräsmark, fick vindflöjel 1959
- Trangärd i Grava, fick vindflöjel 1968
- Hagen i Knöstad, Kila, fick vindflöjel 1996

(Östra) Håkanstugan i Stora Årbotten, Gunnarskog

Hemmanet Stora Årbotten i Gunnarskog är ett helt skattehemman, omnämnt redan 1503. Angränsande ligger Lilla Årbotten som faktiskt gör skäl för sitt namn till arealen jämfört med granngården och som också är en yngre gård, först omnämnd 1563. Håkanstugan uppmärksammades som släktgård redan av C. G. Ericson och var bland dem som 1929 fick mottaga släktgårdsutmärkelse från Hushållningssällskapet. Ericson behandlar också Håkanstugan i "Bygd och sägen från väs-

tra Värmland" del 1, som utkom 1933. Där omnämner han att "först 1677 anträffas stamfadern till Håkanssläkten. Han hette Kjellar och var gift med hustru Ingeborg, född 1648. Deras son hette Håkan Kjellarsson, född 1726." Uppgiften är uppenbart ett tryckfel, eftersom denna Ingeborg skulle ha varit 78 år när sonen föddes. Rimligare är uppgiften i diplomets text, som ger henne födelseåret 1684. Längre tillbaka än så sträcker sig inte gårdens släktgårdsambitioner. (Östra) Håkanstugan tilldelades sin släktgårdsutmärkelse vid "Släktgårdarnas fest" den 10 december 1955.

I Gunnarskogs första husförhörslängd från 1781-1788 finns Håkan Kjellarsson f. 1726 i Treskog, med hustru Karin Andersdotter f. 1741 i Stora Årbotten. Makarna har barnen Kerstin f. 1766, Ingeborg, f. 1774, Kjellar f. 1777, Karin f. 1780, Ingegerd, f. 1783 och Anders, f. 1787. Ingeborg, Kjellar och Ingegerd dog i unga år. Husfadern Håkan Kjellarsson dör 1793. Änkan Karin står under en period som ansvarig för gården innan hon fr.o.m. husförhörslängd AI:6 (1810-1816) förflyttas längst ner på sidan för gården, vilket torde innebära att hon överlämnade ansvaret till gården till sina barn. Hon avlider 1832.

På gården bor under 1800-talets första decennium hennes dotter med familj. Dottern Karin Håkansdotter hade gift sig med Anders Persson f. 1779 i Bosebyn och har barnen: Per f. 1803, Anders f. 1805 och Olof f. 1811. 1812 utflyttar de från Stora Årbotten till Bosebyn. En annan dotter, Kerstin f. 1766 har en oäkta dotter Ingegerd Nilsdotter f. 1791. Kerstin kommer senare att gifta sig med Anders Jonsson, f. 1763 i Stora Årbotten. I äktenskapet föds tre barn, Malin f. 1796, Per f. 1799 och Nils f. 1805. När svärmodern flyttas ner på sidan antecknas Anders Jonsson som ägare av gården. Där inflyttar strax också Anders Håkansson f.

1787 och ende överlevande sonen till Håkan Kjellarsson och Karin Andersdotter. Han är gift med Malin Andersdotter f. 1790 i Stora Gårdsås och där föddes också makarnas två äldsta barn; Karin och Marta födda 1812 respektive 1815. I Stora Årbotten föddes barnen Maria f. 1818, Kerstin f. 1822, Anders f. 1825 och Nils f. 1828. Det tycks vara Anders Håkanssons del som motsvarar gården Håkanstuga. Vad som händer med Anders Jonssons och Kerstin Håkansdotters gård är svårt att utläsa av husförhörslängden. Anders Håkanssons gård betecknas som 80/960 eller 1/12.

Anders Håkansson avled endast 40 år gammal 1830 och hans änka gifte om sig med Anders Gustafsson f. 1806 i Gunnarskog och fick sonen Per f. 1832. Om Anders Gustafsson vet Carl Erco berätta, att "han blev snart hemfallen åt dryckenskap och började ödelägga hemmet. Han söp t.o.m. upp utsädet, så hade de ingenting hade att så, när våren kom. En gång hade hustrun låtit sy upp en klänning åt en av dottrarna, och mannen erbjöd sig att gå till flickan med denna, men sålde den i stället och söp upp pengarna. När flickan kom hem och frågade efter klänningen kom sanningen fram. En av supbröderna tyckte detta gick väl långt och sade: 'Detta skulle du inte gjort, du Anders'. – 'Nej, jag skall allt gå och ställa det tillrätta', svarade mannen och gick ned till sjön och dränkte sig."

Tilläggas kan, att Anders enligt husförhörslängden blev förklarad omyndig av häradsrätten 1835 och avled 1839.

Malin Andersdotter tycks ha varit en stark kvinna, som trots att ha först blivit lämnad ensam med sex barn, varav de yngsta pojkar endast 5 och 3 år gamla, och sedan efter ett tragiskt andra äktenskap fått ytterligare ett barn jämte en alkoholiserad man att ta hand om fick nu på egen hand stå som ansvarig för gården till 1847. Hon avled 1858, 68 år gammal.

Gården, som nu räknas som 345/5760 övertas 1847 av sönerna Nils och Anders, som nu har uppnått vuxen ålder. Så småningom delas den upp på två lika delar, vardera omfattande 690/11520 med var sin mangårdsbyggnad. Den västra delen, som naturligt nog får beteckningen Västra Håkanstuga eller som man säger i Årbotten "Västre Håkastüge" får Anders Andersson, f. 1825. Han gifter sig 1856 med Stina Jonsdotter, f. 1838. Deras barn: Cajsa f. 1857, Anders f. 1859, Nils f. 1862, Johannes f. 1866 och Magnus f. 1871. Anders Andersson avled 1889. Västra Håkanstuga går ur släkten när yngste sonen Magnus, bosatt i Arvika, säljer gården till Nils Nilsson från Trehörningen i Gunnarskog omkring 1908.

"Östre Håkastüge" kallas den gård som Nils Andersson (1828-1901) får. "Han var en intelligent och skrivkunnig man, som blev mycket anlitad i kommunens tjänst. Han var t.o.m. på förslag till nämndeman, då han genom en häftig förkylning på 1870-talet blev oförmögen till arbete." Hans hustru Stina Persdotter var född 1839 och avled 1906. "Hon var en duktig husmor som förstod att under mannens sjukdom hålla hus och gård i gott stånd. Det var mer än en gång hon fick sitta på lasset och frakta produkter till Karlstad, att där säljas". Nils och Stinas barn var Marta (1862-1926), Per (1864-1943), Kerstin (1867-1903), Anders (1871-1873), Maria (1877-1879) och Maria (1880-1946).

De som bodde kvar längst var syskonen "Per å Marja i Håkastüge" som ägde gården när Carl Erco skrev om dem. Ingen i syskonkretsen var gift och det fanns ingen ny generation. Per och Maria testamenterade gården till Hilma Svensson i Arvika, dotterdotters dotter till Anders Håkansson och således kusinbarn till den sista syskonskaran.

Hilma hade vårdat sig om sina fränder på deras ålders höst. Hilma Svensson ägde gården när Östra Håkanstuga uppmärksammades 1955. Hon var gift med Thure Svensson och hade en son Gunnar. Vare sig Hilma eller Gunnar kom att bosätta sig permanent på Östra Håkanstuga utan använde gården som sommarbostad. Vid faderns bortgång 1969 övertogs Östra Håkanstuga av Gunnars son Bo Svensson. Han stod då inför dilemmat vad han ville göra med gården, men, "det var inte bara att sälja", som Bo sade vid samtal med författaren 1998. Detta med tanke på

gårdens historia. Bo sade sig själv inte vara särskilt intresserad, men han beslutade sig tillsammans med makan Ennie att rusta upp gården och flytta dit. På hösten 1972 flyttade familjen in och för första gången på 30 år var gården permanent bostad. Bo har vårdat den gamla släktgården med omsorg, om vilket det prydliga boningshuset och ekonomibyggnaderna bär vittnesbörd. Bo avled i oktober 2000. Gården har övertagits av sonen Frank, och en ny generation tog 2001 Östra Håkanstuga i besittning. Där bor nu Franks son Robert med sambo Irene och deras lilla dotter Alice. Släktgårdsflöjeln pryder ännu sin plats på taknocken!

I Värmlands Hembygdsförbunds släktgårdsförteckning, liksom även 1929, omtalas gården endast som Håkanstugan, trots att det endast är den östra delen som är kvar i släkten och berättigad till att kunna kalla sig släktgård.

Östra Håkanstugas släktgårdstradition går alltså från far till son till yngste son till två söner som delar gården. Den del som förblir i släkten går via ogifta syskon till kusinbarn till son till son till son. Vägen är som synes ganska krokig men det är säkert önskan att bevara gårdens status som släktgård som gör att Östra Håkanstuga trots detta befinner sig i samma släkt.

Domartomta i Olebyn, Ny

Olebyn i Ny socken, Jösse härad, omnämns redan 1355 som Olouby. Så småningom kommer Olebyn delas upp i två delar, den västra som är ½ skattehemman och den östra som är ½ frälsehemman. Gården Domartomta ligger i Västra Olebyn och är således en skattegård. Släktgårdstraditionen på gården Domartomta i Olebyn går enligt det diplom som utdelades 1955 tillbaka till en bonde Knut i Olebyn, född i mitten av 1500-talet. Domartomta har tidigt uppmärksammats som släktgård. Dennes son Olof Knutsson f. 1624 efterträddes av Nils Olofsson f. 1670 jämte hustrun Kerstin Larsdotter f. 1682. Så långt tillbaka finns det inte längder över födde och döpte, utan årtalen torde vara uppskattningar efter den ålder som anges i dödböckerna. Nils och Kerstins son var Olof Nilsson f. 1706 gift med Marit Ersdotter f. 1709.

I Ny sockens första husförhörslängd AI:1, som omfattar flera perioder från 1711 till 1753, kan dessa personer identi-

fieras. I perioden 1711-15 finns bonden Nils Olsson i Olebyn, jämte hustrun Kerstin och sonen Oluff. Samma gäller för perioden 1718-25 och 1726-34. Sonen Olof Nilsson tycks ha lämnat gården en tid, men för åren 1735-43 finns han upptagen jämte sin hustru Marit Elofsdotter, men Nils "Olufsson" och Kerstin Larsdotter står fortfarande först på sidan. I den sista tidsperioden, 1745-53 har Nils Olsson avlidit, och även sonen Olof Nilsson står noterad som avliden.

Enligt Carl Erco avled Nils Olsson den 9 september 1743. Han var kyrkvård i Ny. Hans hustru Kerstin Larsdotter var kommen från Grums socken och avled av ålderdomsbräcklighet 1762. Olof Nilsson och Marit Ersdotter dog också i relativt unga år. De hade två söner Nils och Olof, ännu mycket unga vid föräldrarnas död.

I Ny är det tyvärr en lucka i de bevarade husförhörslängderna från 1753 ända till 1772, men vid det senare tillfället finns i Olebyn bonden och nämndemannen Nils Olsson, f. 1744, jämte hustrun Ingeborg Andersdotter f. 1743 i Vagge. De hade en rad barn: Olof f. 1768, Kerstin f. 1771, Anders (1774-1778), Nils (1778-1779), Marit (1780-1785), Anna f. 1783, Marta f. 1786 och Anders f. 1788.

I AI:4 (1785-1796) finns en mycket intressant notering i kanten av familjen Nils Olsson i Olebyn. Där står nämligen "Domtomt". Således ett ovanligt tidigt belägg för ett unikt gårdsnamn, säkerligen betingat av att Nils Olsson så småningom verkligen kom att bli häradsdomare – d.v.s. nestor bland nämndemännen i Jösse härad. Gårdsnamn förekommer oerhört sällan i värmländska husförhörslängder – däremot kan torpnamn finnas med. Nils Olsson avled 1796. I notisen i dödboken skriver prostén Erland Lagerlöf att Nils valdes fem gånger till riksdagsman, första gången då han endast var 27 år gammal. Han bevistade bl.a. riksdagen i Stockholm 1771-72 då kung Adolf Fredrik begravdes, Gustaf III kröntes och den senare företog sin statsvälvning. 1788 tilldelades han en medalj i silver av konungen i samband med en tacksägelse för den fria husbehovsbränningens återinförande. Efter Gustaf III:s död tilldelades Nils Olsson ytterligare en medalj "såsom ett bevis på den synnerliga aktning och nåd, som samme konung hyste för honom i afseende på hans trogna tjänstgöring".

I lokalsamhället var han också tyngd av uppdrag. Han blev fjärdingsman 1767,

Östra Håkanstuga i Stora Årbotten sommaren 2003. Till höger skimtar Västra Håkanstuga som gick ur släkten. Foto Carl-Johan Ivarsson.

nämndeman 1766 och häradsdomare 1778 samt sockenmagasinsföreståndare under 16 år. Enligt prostens betyg var han ett uppövat förstånd jämte god naturlig urskilningsförmåga, kunde väl skriva och läsa, var kunnig i allmänna lagen, verksam medlem i samhället och god enskild hushållare, ägde mycken aktning både inom och utom häradet.

Mellan 1796 och 1800 har husförhörlängden lucka, men i kommande längd (AI:5) så får Nils Olssons efterlevande familj en mer undanskymd placering. Istället tycks det, som om brodern Olof Olsson f. 1749 i Ny, kommer att ta över sin broders roll som brukaransvarig. Han var också kyrkvård, häradsdomare och riksdagsman fram till sin död 1809. Han var gift med Britta Nilsdotter, f. 1760 i Arvika, och hade barnen Olof f. 1778, Nils f. 1784, Erik f. 1787, Kerstin f. 1789, Anders f. 1792, Marta f. 1795, Per f. 1802 och Jacob f. 1805. Olof Olssons son, sonson och sonsons son kom också att bli riksdagsrepresentanter från Jösse härad. Den siste av dem var Emil Olsson i Kyrkebol, Ny socken som tillhörde andra kammaren under åren 1887-1899.

Emellertid är inte Olof alls delaktig i den släktföljd som återopas för släktgärdsstatus. Istället är det hans brorson Anders Nilsson f. 1788 i Ny som för traditionen vidare på Domartomta. Han är gift med Karin Olofsdotter f. 1784. De har sonen Nils f. 1812 och Kerstin (1817-1825). Anders får notisen i husförhörlängden: "Brukar egen jord. Kyrkovård".

Så småningom blir han också häradsdomare och sonen Nils kommer så småningom att som sina förfäder bli nämndeman och kyrkvård. Anders dör 1866, maken Karin två år tidigare. Då är Nils sedan flera år gift med Kajsa Jonsdotter f. 1825 i Ny och har med henne en rad barn: Kerstin f. 1855, Anders f. 1858, Nils Johan f. 1863, Karin Lovisa f. 1865, Ingeborg Amalia f. 1866 och Britta Maria f. 1868. När Nils dör 1880 bor änkan jämte barnen Johan, Amalia och Maria kvar 1890. Gården har då fått beteckningen "80 öre".

När Carl Erco besöker gården i slutet av 1920-talet är det sonen Johan Nilsson med familj som äger och brukar gården. Signaturen blir mött på Ottebols station av herr Nilssons son, "inte med en skramlande Ford, som numera är så vanligt, utan med en förnäm schäs, förspänd med en glänsande brun häst. (...) Vägen går här längs järnvägslinjen, för att sedan hastigt göra en tvär krök och uppför en långsluttande backe svänga av fram till gården och in genom den av höga stenstolpar markerade grinden fram till stora trappan, där husets värd tar emot på gammalt hjärtevärmande sätt och för oss in i storstugan. Allt minner här om husflit och pietet för det gamla."

Johan Nilsson greps i ungdomen av amerikafebern men, "kärleken till fädernas torva blev honom dock till slut för stark, och efter sex års bortvaro stod han åter på hemmets tröskel och lät sina ögon fagnas av de härliga åkerfälten kring den

gamla fädernegården."

När Värmlands Hembygdsförbund delade ut släktgårdsutmärkelser första gången i december 1955 ägdes Domartomta i Olebyn av tre barn till Johan Nilsson och hans maka Karin Maria f. 1872, nämligen: Anders Bertil f. 1902, Karin Härta f. 1906 och Nils Erland, f. 1908.

Domartomta går i släkten från far till son till son till son till son till yngste son till son till yngre son till tre ogifta syskon. Enligt uppgift har gården nu gått ur släkten. Domartomta tycks alltså hela tiden ha ärvts på manslinjen, även om inte alltid äldste sonen tagit hand om gården. Hur omständigheterna varit vid generationsskiften och hemmansklyvningar har varit svårt att klarlägga.

Södra Granbäckstorp i Gräsmark

Hemmanet Södra Granbäckstorp i Gräsmark omnämns första gången som ett skattenybygge 1623 i jordeboken. Senare blev det ett ¼ hemman. I Gräsmark finnes också ett Norra Granbäckstorp och ett hemman som bara heter Granbäck. På Södra Granbäckstorp räknas när gården får sin släktgårdsutmärkelse 1959 traditionen från en Anders i Granbäckstorp, "född i slutet av 1600-talet". I Gräsmarks första husförhörlängd finns den i diplommet som utpekats som hans son, Anders Andersson, född 1733 i Sunne (!). Hans hustru Annika Persdotter var född 1737 och avled 1801. Tillsammans hade de barnen: Marit (1758-1784), Anders f. 1761, Kerstin f. 1764, Per f. 1767, Britta f. 1771, Jan f. 1775 och Jöns (1778-1784). Anders Andersson i Södra Granbäckstorp avlider 1815. Hans efterträdare blir äldste sonen med samma namn, född 1761 vars maka heter Gertrud Olofsdotter f. 1760. Deras barn är Jöns f. 1789, Olof f. 1793 och Nils f. 1796. Anders d. y avlider 1837 och maken Gertrud 1832.

Gården övertas ännu en gång av äldste sonen, denna gång av Jöns Andersson f. 1789. Med sin första hustru Britta Nilsdotter (1781-1840) har han en dotter, Maria f. 1814. För henne noteras i husförhörlängden: "Enfaldig – kan ej tala". Maria går ur tiden 1848. Efter första makans död gifter sig Jöns med Ingeborg Nilsdotter f. 1810 i Gräsmark. Hennes barn är Magnus f. 1840 och Johannes f. 1844. Jöns dör 1846 och änkan gifter efter vad som är brukligt vid denna tid strax om sig med Olof Nilsson f. 1825 i Gräsmark. I detta äktenskap föds tre barn: Nils

f. 1847, Kajsa f. 1849 och Maria f. 1851. Olof blir den nye husfadern på gården, även om han naturligtvis aldrig blir ägare. Drängen Olof Andersson f. 1793 (bror till Jöns) står som ägare till 70/960 i Södra Granbäckstorp.

Olof Andersson utflyttar till Norra Granbäckstorp 1852. Olof Nilsson med familj förvaltar Södra Granbäckstorp till dess att Johannes Jönsson uppnår vuxen ålder. På så sätt förs släktgårdstraditionen vidare till en ny generation, även om vägen inte är så rak som i tidigare generationer. Johannes Jönsson tar över 1869 och modern med familj flyttar ut. Johannes gifter sig med Anna Jansdotter (1845-1880). De får tvillingsönerna Johan och August f. 1869, döttrarna Inga Maria f. 1872 (död 1873) och Maria f. 1873, sonen Nils Alfred f. 1877 och lillflickan Anna Lovisa f. 1879 men dog en vecka gammal. Johan tar namnet Granholm och emigrerar till Amerika 1892.

Namnet Granholm antas också av sonen Nils Alfred f. 1877 som så småningom övertar gården. Han är gift med Fredrika Olsson f. 1881 och deras son Karl Algot Granholm f. 1913 är det som äger gården 1959 då den får sin släktgårdsutmärkelse. Algot är gift med Ellen Sofia Hellberg f. 1920.

Södra Granbäckstorp synes ha fått sin släktgårdstradition från far till son till äldste sonen till äldste sonen till yngste son (förvaltat av styvfar) till yngste sonen till son. Släktföljden går alltså hela tiden på manslinjen och till en början går den i två generationer genom vad som kunnat klarläggas vara äldste sonen. Sedan följer några mer problematiska arvsföljder. Vad som hänt efter 1955 har ej undersökts.

Trangärd i Grava

Trangärd i Grava hör till de äldre hemmanen i sin socken. Det är ett skattehemman om 1 mantal och kallas 1540 Tranegårdh. Från det har sannolikt det söder därom liggande Trangärdstorp avsködrats. Det senare motsvaras idag till stor del av stadsdelen Råtorp i Karlstad. Trangärd har i släktgårdsdiplomet, upprättat 1969, fått en relativt modest härledning av sin släktgårdstradition. Den går tillbaka till Anders Larsson f. 1719 som var bosatt på gården i mitten av 1700-talet. Emellertid finns det i den ansökan som finns i Värmlands Hembygdsförbunds arkiv en hänvisning till en An-

ders i Trangärd, som "1540 svarade för gårdens skatter". Vilken härledning som finns mellan denne och den Anders Larsson som levde 200 år senare omnämns inte. Uppgiften bygger på en spekulation av G. M. Sandin i Gravas sockenbok 1930. Grunden för Sandins spekulation tycks vara att namnet Anders är vanligt bland dem som senare för släktgårds-traditionen på Trangärd. Anders var dock som nu ett av de vanligaste mansnamnen. Denna äldsta Anders har också ignorerats av Värmlands Hembygdsförbund.

Den omnämnde Anders Larsson var gift med en kvinna vid namn Karin som saknar efternamn i Gravas husförhörlängder. Hon var född 1726 och tillsammans hade de barnen: Lars f. 1744, Maria f. 1747, Stina f. 1750, Per f. 1753, Anders f. 1756, Margareta f. 1761 och Britta f. 1764. Anders avlider 1805 och hustrun ett år senare. Gården tycks enligt husförhörlängden ha övertagits av äldste sonen, Lars Andersson f. 1744 i Grava. Hans hustru hette Margareta Elofsdotter f. 1747 i Segerstad och barnen hette: Per f. 1775, Maria f. 1780, Jonas f. 1783, Cajsa f. 1787, Anders f. 1791 och Jon f. 1791. Lars Andersson står som ansvarig för gården till sin död 1818. Hustrun dör 1816. Av deras barn är det två söner som intresserar oss, eftersom de båda bosätter sig i Trangärd. Sonen Jonas Larsson f. 1783 ingår äktenskap med Ingeborg Andersdotter f. 1796 i Grava, och deras barn Maria (1818-1822), Stina f. 1819, Maria f. 1822, Lars och Anna f. 1826 och Kajsa f. 1831. I husförhörlängden från 1816-1821 är det tydligt att det är han som tar över som huvudansvarig för den gård fadern lämnar efter sig. Han är även nämndeman.

Även hans yngre bror Anders f. 1791 bosätter sig i Trangärd med sin familj. Denne "synes hava blivit synnerligen väl utrustad på huvudets vägnar, och hans krafter togos mycket i bruk för det allmänna. Efter att ha blivit ägare till gården blev han tidigt nämndeman, och såsom bisittare i rätten utförde han en mångfald uppdrag, vilket belönades med titeln häradsdomare. På de många sockenstämmorna förde han en, efter den tiden sätt att se, reformvänlig kommunalpolitik. Visserligen motsatte han sig försöket att borttaga hävgången i kyrkan, men vi som se huru denna gamla plägsed återkommer, torde kunna intyga att även denna hans åtgärd visar framtidsblick. (...) Då han,

på grund av sina många uppdrag, måste avsäga sig uppdraget att vara kyrkovärd, beslutar församlingen att till protokollet föra sitt tack till honom 'emedan han både gjort sig aktad som enskild man och även värdigt motsvarat församlingens förtroende i dess gemensamma angelägenheter.' Han erhöll slutligen medalj för medborgerliga förtjänster".

Hans hustru Cajsa Månsdotter är född 1792 i Grava, och den familj de skapar består av sonen Lars (1818-1869), Maria f. 1821, Magnus f. 1826, Jan (1829-1831), Kajsa f. 1832 och Anders (1836-1868). Anders Larsson omnämns först i hemmanet Trangärd fr.o.m. AI:16 (1849-1853). Han avlider vid hela 87 års ålder 1878, medan hustrun Cajsa då är död sedan 1865.

Av deras barn är det inte äldste sonen som tar över, utan den yngsta dottern. Kajsa Andersdotter f. 1832 gifter sig med Anders Olsson f. 1825 i Grava. Kajsa föder vid relativt mogen ålder tre döttrar: Maria Kajsa f. 1869, Anna Karolina f. 1874 och Emma Kristina (1879-1881). Anders Olsson avlider 1882, och vid 1800-talets slut är det Kajsa Andersdotter med två döttrar som bor på gården i Trangärd.

Trangärd övertas av dottern Maria f. 1869 tillsammans med hennes make Karl Vilhelm Bodin f. 1871. K. V. Bodin knyter an till traditionen från sin hustrus morfar och blir kyrkvärd i Grava församling. K. V. Bodin var också riksdagsman i första kammaren under åren 1933-1941 för Högern. Makarna Bodin avlider båda 1949. När gården får sin släktgårdsutmärkelse så är det deras son Hjalmar Bodin f. 1899 som äger gården tillsammans med hustrun Ellen Larsson f. 1907.

Trangärds släktgårdstradition går från far till äldste son till yngre son till yngsta dottern till äldsta dottern till son. Således ett arv som går två gånger på kvinnolinjen, första gången till yngsta dottern trots att det tycks flera äldre syskon i livet. Kanske var de försörjda och hade gårdar på annat håll. I stora familjer kan det ju vara så att när föräldrarna vill lämna över till nästa generation så är det endast de/den yngsta som inte är försörjda och har flyttat hemifrån. Då kan det bli de som får ta över föräldrarnas gård.

Hagen i Knöstad, Kila

Gården Hagen i Knöstad i Kila socken är en av de gårdar som allra senast fått

Värmlands Hembygdsförbunds släktgårdsutmärkelse. Hemmanet Knöstad är ett skattehemman om 1 mantal. Det omnämns första gången 1463 då "Sven i Knösta" satt i Näs häradsnämnd. Gården Hagen tycks inte alls ha uppmärksammats vid tidigare släktgårdsinventeringar. I verket *Svenska gods och gårdar* från 1930-talets mitt anges, att gården kom till släkten i slutet av 1700-talet, och det skulle i och för sig vara värt en släktgårdsutmärkelse.

Men släktföljden på Hagen i Knöstad sträcker sig betydligt längre tillbaka än så. I en handling från den 2 maj 1579, känd i avskrift från 1837, visar att "Nills i Knösta hade lagliga köpt aff Sven Andersson En halff gårdh benempst Knösta liggande i Kijla sochn för sextio lodh sölf."

Denne Nils var gift med Sigrid och de hade minst två barn, Elin Nilsdotter som tillsammans med sin make Anders Andersson övertog gården, samt Anders Nilsson alias Andreas Nicolai, kyrkoherde i Gillberga. Anders Andersson finns med i längden över Älvsborgs lösen 1613. Han efterträddes av sonen Herlik som förekommer i mantalslängderna 1639-1664. Denne var gift med Anna Ingemarsdotter och hade minst fem barn, Nils, Amund, Anna och Anders samt en dotter som inte är känd till förnamn men som döptes 20 april 1645 i Kila. Nils Herliks-son övertog gården i Knöstad och finns med i mantalslängderna 1665-1702. Han avlider 1718. Namnet på hustrun är inte känt, men hans barn hette: Olof, Erik Anders, Sven, Ingrid och Herlik.

Det blev sonen Olof som tog över gården i Knöstad från år 1702 till 1742. Hans hustru hette Karin Jonsdotter och deras barn var Sven f. 1705, Anders f. 1707, Marit f. 1710, Nils f. 1714 och Jonas f. 1727. En dotter vars namn inte är känt föddes 1717 och dog 1731. Olof Nilsson efterträddes först av äldste sonen Sven enligt mantalslängderna, men han flyttade 1747 och kom senare till Granbäck i Gillberga. Dit flyttade också gamle Olof som blev kvar i Granbäck till sin död 1762. Det blev istället Nils Olsson f. 1714 som för traditionen vidare på Hagen. Han gifter sig med Britta Bengtsdotter från Vässby i Kila, f. 1719 och de får barnen: Margareta f. 1742, Sven f. 1746, Olof f. 1749, Anders f. 1753 och Karin f. 1756. De finns på gården när Kilas husförhörlängder börjar 1761.

Det nuvarande boningshuset på Hagen torde vara från denna tid, alltså slutet av 1700-talet. Nils Olsson bor kvar på gården till sin död 1786, medan hustrun Britta dör 1784. Av någon anledning kallas han i en husförhörlängd för "brukaren". Det blir sonen Anders Nilsson som tar över på Hagen i Knöstad. Han gifter sig med Ingrid Staffänsdotter f. 1761 i Tveta. Anders och Ingrid får endast en dotter, Britta Andersdotter f. 1787 i Knöstad. Anders Nilsson dör 49 år gammal 1802 och lämnar de två kvinnorna kvar ensamma på gården. Änkan gifter strax om sig och flyttar till Sandbacken i Knöstad, medan dottern Britta blir först gift med Jonas Olsson f. 1780 i By och får en son Anders f. 1806 med honom. Jonas Olsson dör dock redan 1807 och 1809 gifter Britta Andersdotter om sig med Anders Nilsson f. 1783 i Kila. Makarnas barn är Jonas, född och död 1810, Britta Maria f. 1811, Anna Kajsa f.

1815, Olof (1817-1824), Nils f. 1820, Johannes f. 1823 och Olof f. 1826, alla födda på Hagen i Knöstad.

Gården Hagen får kring 1815 beteckningen 7/32 i husförhörlängden. Anders Nilsson och Britta Andersdotter flyttar 1851 till Mellangården i Västra Smedbyn och Hagen övertas av inte av sönerna utan av dottern Britta Maria Andersdotter f. 1811 jämte dennes make Jan Andersson f. 1811 i Tösse. De har bott i Knöstad sedan 1838, förmodligen på Hagen. Jan kallas bl.a. "brukare av 1/12". Britta Maria har före äktenskapet en dotter Britta Kajsa Olsdotter f. 1833, och med Jan får hon barnen: Anna Maria f. 1835, Charlotta f. 1838, Olof Petter f. 1836, Johannes f. 1845, Nils Fredrik f. 1847, Johan f. 1850 och Emma Kristina f. 1852. De bor kvar på gården till livets slut, för Britta Maria 1892 och Jan dör 1897. Hagens beteckning är först 49/96, och senare 5613/19008. Äldste sonen Anders Gustaf Jans-

Förslag på personer till föreningens styrelse

Jag föreslår följande person som kandidat till Värmlands Släktforskarförenings styrelse:

Namn

Adress

Postadress

Telefon

Han/hon skall vara en tillgång för vår styrelse tack vare:

.....

☐ Är tillfrågad och kanske intresserad

☐ Är inte tillfrågad

Insänt av

Namn

Adress

Postadress

Telefon

Förslaget sänds till

Värmlands Släktforskarförening

Valberedningen, c/o Bernhard Grandholm

Ljunggatan 39 c

664 32 Grums

eller e-post:

bgm.arkiv@telia.com

son blir förpantningsägare på torpet Kilströmshagen under Hagen, men han dör redan 1879. Istället blir det Olof Petter Jansson f. 1842 som bosätter sig på Hagen med sin familj 1882 och på så sätt för traditionen vidare på släktgården. Faderns titel ändras till "hyresgäst". Olof Petter har tidigare varit gårdens brukare under en period.

Olof Petter gifter sig med Anna Andersdotter f. 1841 i Gillberga och barnen är Anders f. 1874, Karl Ragnar f. 1877, Olof Pontus f. 1880 och Gerda f. 1883. Olof Petter avlider 1936, hustrun året efter. Gården övertas av sonen Pontus (1880-1961) och hans maka Agnes Maria Karlsson (1890-1939). Deras enda barn Ingvor Maria f. 1916 i Knöstad gifter sig med Yngve Nilsson (1909-1984) från granngården Berget i Knöstad. Ingvor och Yngve köper gården Sjöhaget i Djupviken och bosätter sig där. Där föds också barnen: Yvonne f. 1943 och Nils-Ola f. 1946. Efter Olof Pontus Olssons död arrenderas gården Hagen ut, men den ägs fortfarande av Ingvor. Hon överläter Hagen till sonen Nils-Ola som tillsammans med maken Margareta Axelsson f. 1953 i Södra Ny, är gårdens nuvarande innehavare. Deras barn, Björn f. 1981 och Karin f. 1987 är den fjortonde generationen i släkten sedan Nils i Knöstad fick lagfart den 2 maj 1579. Nils är deras farmors farfars mormors farfars farfars farmors far.

Nils-Ola Nilsson berättar att inspirationen till att ansöka om släktgårdsdiplom kom från Gunnar Jonsson i Säffle, som själv härstammar från Hagen, och som under många år sysslat med släktforskning. Att gården skulle ha varit i släkten redan för 400 år sedan var ingenting man visste, men att gården varit släktgård i 7-8 generationer kände Nils-Olas mor Ingvor till. Någon speciell känsla eller stolthet för gården hade inte Nils-Ola till en början, men denna har kommit lite efterhand. Nils-Ola tror att hans morfar gärna ville ha gården kvar i släkten, då Nils-Ola och systemen Yvonne fick ¼ av gården redan 1955. Huruvida en ny generation kommer att föra traditionen vidare är det svårt att uttala sig om, säger Nils-Ola, men sonen Björn, 17 år, har börjat bli lite intresserad. Gårdens jordbruksmark är utarrenderad till Lars-Åke Larsson, Vallarna.

Hagens släktgårdstradition går från far till dotter till son till son till son till äldste son till yngre bror till yngre son till dot-

tern (enda barnet) till äldsta dottern till yngre son till yngsta sonen till dottern (enda barnet) till son. Hagen i Knöstad har således flera gånger ärvts på kvinnolinjen, ibland i avsaknad av manliga arvtagare, en gång trots att det fanns söner i huset. Någon särskild tradition att låta gården gå från far till äldste son finns verkligen inte.

Sammanfattning och slutsatser

Är släktgårdarna bara en bonderomantisk dröm eller en rotfast verklighet? Ja, svaret kan kanske bli både och. 1929 års släktgårdsinventering i Värmland inspirerades av en likartad inventering som företogs året innan i Örebro län. Den tänkande gnistan tycks ha varit möjligheten att anordna en utdelning på Värmlandsutställningen som hölls under detta år. Till släktgårdarna utdelades 1929 och 1943 endast diplom. Utdelandet ägde rum vid en festlig ceremoni under utställningen. Huvudman för inventeringen var hushållningssällskapet, och den stora eldsjäl i sammanhanget var konstsmiden och hembygdskampen C. G. Ericson i Arvika. Släktgårdarna tycks ha belönats dels efter intresseanmälan, dels efter C. G. Ericsons egna forskningar och kontakter. Uppgifterna från släktgårdsinnehavarna byggde dels på arkivforskningar, dels på muntliga traditioner.

1943 års släktgårdsinventering omfattade hela riket, och huvudmålet var således inte att inventera släktgårdar i Värmland. Eldsjäl i inventeringen var Sigurd Örjangård. Huruvida inventeringen byggte på släktgårdsinnehavarnas eget intresse går det inte att säga, men att så varit fallet synes troligt. Örjangårds uppgifter i den bok som dokumenterade inventeringsarbetet har vid närmare granskning för gården Öjebomåla har som jag nämnt visat sig inte hålla stånd för en historievettenskaplig prövning.

Initiativtagare och eldsjäl bakom den släktgårdsinventering som sedan 1955 har bedrivits med Värmlands Hembygdsförbund som huvudman var dess sekreterare Sigurd Gustavson, med Svante Pålsson på Rottneros som mecenat. Det första utdelandet 1955 byggde på den inventering som gjordes 1929. Senare har diplomeringen skett på släktgårdsinnehavarnas initiativ, vilkas uppgifter i regel har godtagits av Hembygdsförbundet. Uppgifterna tycks som regel alltid bygga på arkivstudier. Sedan 1955 har släkt-

gårdarna förutom ett diplom tilldelats en vindflöjel med motivet Värmlandsörnen. Släktgårdarna i alla inventeringar ojämnt fördelade i landskapet med stor övervikt för Jösse och Fryksdals härader, även om det finns släktgårdar som har belönats i de flesta av Värmlands socknar.

Släktgårdarna har uppmärksammats som en försvinnande arv från det gamla bondesamhället – en länk till en förgångna representerad av en obruten släktföljd under många generationer. Det är samma argument som finns under alla år – även om ordvalet kanske är något annorlunda nu än för 70 år sedan. Bakom samtliga dessa inventeringar har det stått organisationer med vissa starka eldsjäl i alla sammanhang: C. G. Ericson "Carl Erco", Sigurd Örjangård och Sigurd Gustavson.

De släktgårdar som jag har studerat tycks alla ha fått sina utmärkelser på korrekta grunder. Dock är det från husförhörslängden ofta svårt att klarlägga förhållandena vid arvskiften då gården delats i flera. Vad som skall betraktas som den obrutna släktföljden då kan vålla problem. Det går inte med de källor jag har anlitat att verkligen kunna besvara frågan om man värnade släktgårdstraditionen redan på 1800-talet.

Har då de släktgårdar som undersökts ärvts efter någon speciell premiss – från far till äldste son eller liknande? Östra Häkanstugas släktgårdstradition går alltså från far till son till yngste son till två söner som delar gården. Den del som förblir i släkten går via ogifta syskon till kusinbarn till son till son till son. Vägen är som synes ganska krokig även om det kan vara just det faktum att gården trots detta befinner sig i samma släkt – låt vara genom testamente m.m. har funnits en önskan att bevara gården i släkten. Domartomta tycks hela tiden ha ärvts på manslinjen, även om inte alltid äldste sonen tagit hand om gården. Hur omständigheterna varit vid generationsskiften och hemmansklyvningar har varit svårt att klarlägga.

På Södra Granbäckstorp går släktföljden hela tiden på manslinjen och till en början går den i två generationer genom vad som kunnat klarläggas vara äldste sonen. Sedan följer några mer problematiska arvsföljder. Vad som hänt efter 1955 har ej undersökts. Trangårds släktgårdstradition går två gånger på kvinnolinjen, första gången till yngsta dottern trots att det tycks flera äldre sys-

kon i livet. Kanske var de försörjda och hade gårdar på annat håll. I stora familjer kan det ju vara så att när föräldrarna vill lämna över till nästa generation så är det endast de/den yngsta som inte är försörjda och har flyttat hemifrån. Då kan det bli de som får ta över föräldrarnas gård. Hagen i Knöstad har flera gånger ärvts på kvinnolinjen, ibland i avsaknad av manliga arvtagare, en gång trots att det fanns söner i huset. Någon särskild tradition att låta gården gå från far till äldste son finns verkligen inte. Således finns mycket som tyder på att de slutsatser som Magnus Perlestam drar för Ramkvilla socken också skulle kunna vara giltiga vid en värmländsk motsvarande studie. Detta innebär att släktgården som en fast tradition från far till äldste son i oändliga följder är en myt, men att gårdarna kunde ärvas – ibland på kvinnolinjen, ibland till yngre söner o. s. v.

Om släktgårdsstatusen har någon betydelse för dagens släktgårdsinnehavare går det knappast att dra några slutsatser om efter en så begränsad undersökning, jag har företagit. Dock visar det sig att intresset för att bevara arvet finns hos de två släktgårdsinnehavare jag har intervjuat. Släktgårdarnas roll som en bonderomantisk dröm fanns nog mest under 1920- och 1940-talen, men spår av detta finns kvar. Kanske är det den känsla av ansvar som känns igen i flera släktgårdsinnehavares tankar.

Otryckta källor

FOLKRÖRELSEARNAS ARKIV FÖR VÄRMLAND, Karlstad
Värmlands Hembygdsförbunds arkiv
Släktgårdar 1929-1988 (kapsel)

VÄRMLANDSARKIV, Karlstad
Kyrkoarkiv - husförhörslängder

VÄRMLANDS MUSEUMS ARKIV, Karlstad
Värmländska släktgårdar
C. G. Erikssons samling
Volym 6, Släktgårdar

Tidnings- och tidskriftsartiklar

Berggren, Ulf: Dagboken; *Släkthistoriskt Forum* 1995:4
Carl Erco (Ericson, C. G.): Gamla värmländska släktgårdar. "Domaretomten" i Oleby. Hemmet för Olebysläkten i Jösse Ny som under ett och ett halvt sekel skänkt Värmland flera riksdagsmän och

Jourhavande forskare - något för dig?

Sedan åtskilliga år så har vi inom föreningen en service till våra medlemmar och andra kallad jourhavande släktforskare. Varje torsdag under perioden september-maj så finns en erfaren forskare i Arkivcentrums forskarsal som hjälper till med att tyda svårläst text och försöker besvara alla möjliga frågor från både nybörjare och andra släktforskare.

Det har mest varit styrelsens medlemmar som ställt upp någon gång per termin. Vi tror oss veta att det har varit en uppskattad service, och vi har noterat att liknande arrangemang har börjat att förekomma på andra arkiv och bibliotek.

Ni kan vara lugna – vi har inga planer

på att avveckla jourhavande forskare! Men vi skulle gärna vilja se att fler medlemmar skulle vilja pröva på att vara jourhavande. Du behöver vara kunnig i släktforskningens metod för att handleda nybörjare och du skall också ha goda kunskaper i handskriftsläsning. Sedan så bör du bo i Karlstad eller inom rimligt avstånd från staden. Du får reseersättning från föreningen.

På VärmlandsRötter finns under "Kalendar" en länk till de datum som är lediga för tillfället. Vill du sedan ställa upp – skicka ett mejl eller slå en signal till ordföranden. ■

klockare än kanske någon annan släkt. *Karlstads-Tidningen* 5/1 1929.

Gillingstam, Hans: Dagens Nyheters spridande av föroreningar i medeltidsgenealogi. *Släkthistoriskt Forum* 1995:5
Hagerfors, Anna Maria: I släktens ägo sedan 1351. Öjebomålas historia börjar med en ung jungfru och den blå källan. *Dagens Nyheter* 13/8 1995.

Nyborg, Sten: En släktforskare från Brunskog - Anders Tholén. *VärmlandsAnor* 1996:3.

Notiser i *Karlstads-Tidningen* 28/2 1929 och 17/12 1929.

Litteratur

Bernesjö, Lennart: Litteraturen; *Om Arvika*, utgiven av Arvika kommun. Arvika 1986.

Brodin, Linus: Arvika; *Köpingen och staden 1811-1911-1936*. Anteckningar till stadens 25-årsjubileum. Arvika 1937
Carl Erco (Ericson, C. G.): *Bygd och sägen från Västra Värmland*. Gamla släktgårdar, bosättning, traditioner m.m. Arvika 1933.

Hellqvist, Sven: Sigurd Gustavson och hembygdsförbundets roll i bildandet av Emigrantregistret; *Värmland vår hembygd - Värmland För och Nu* 1991. Års-

bok från Värmlands Museum årgång 89. Ystad 1991.

Johannesson, Lena: Landsbygdens konst; *Bonden i konsten - och bondens bildvärld*. Stockholm 1985.

Karlberg, Gustaf: *Från Jösse-Ny. Strödda anteckningar om socknen och människorna*. Arvika 1914.

Olausson, Peter: Tankar om släktgårdarna; *Värmland vår hembygd - Värmland För och Nu* 1991. Årsbok från Värmlands Museum årgång 89. Ystad 1991.

Olsson, Arne: Konsthantverkare; *Om Arvika*, utgiven av Arvika kommun. Arvika 1986.

Perlestam, Magnus: *Den rotfaste bonden - myt eller verklighet?* Brukaransvar i Ramkvilla socken 1620-1820. Malmö 1998.

Sandin, G. M.: Grava och Forshaga. *Kulturhistoriska anteckningar*. Forshaga (tr. Karlstad) 1930.

Svenska gods och gårdar. Del II. Västra Värmland. Förlaget Svenska Gods och Gårdar, Uddevalla (tr. Borås) 1936

Örjangård, Sigurd: *Anor och minnen. Svenska släktgårdar genom sekler*. Stockholm 1947.

Maria i Rörsvik

av Lilian Perme

I december år 1854 föddes Maria Andersson Bye i Östra Fågelviks församling. Föräldrarna var jordbrukare och nu dyker familjenamnet Bye upp för första (?) gången, som tillägg till det sedvanliga sonnamnet. Anders och Anna Olsson Bye hette föräldrarna. År 1898 köpte de kronoskattehemmanet Rörsvik för 2500 kronor. Här kom så småningom Maria och hennes make att bo, sedan de köpt ut syskonen.

Maria hade flera syskon. Två bröder emigrerade till USA. En av dem var gravör, Oscar Bye, som också var en flitig brevskrivare. En syster for till Kristiania och en syster gifte sig i Stockholm med en man med ett mycket modernt yrke: lokföraren Ernst Bodin. Maria och hennes syster Kristin tog anställning i olika hushåll, först i Värmland, sedan i Uppsala och Stockholm. Det var så det gick till när Kristin blev Stockholmsfru i Vasastan. Betygen vittnar om att det var flitiga,

arbetsamma, ärliga, tjänstvilliga och trofasta tjänarinnor som gav sig ut i yrkeslivet. Själv återvände Maria till Rörsvik och gifte sig med Johannes från Rud. Då var de i fyrtioårsåldern men hann ändå få två barn, döttrarna Hildur och Edit.

Då dessa blev gamla brukade de berättas hur Johannes hade sagt då det blev tal om giftermål: "Ni behöver inte ha så bråttom. Jag var fyrtio år när jag gifte mig och fyrtiotvå när jag fick barn. Jag hann jag också." Han kunde också berätta hur Maria och han, som då inte var bekanta med varandra, i ungdomen var på auktion och bjöd på ett stort lapptäcke, som de båda gärna ville ha. Maria vann budgivningen, men så hamnade täcket ändå till slut i deras gemensamma säng – mer än tjugo år senare! Så länge hade det väntat i Marias brudkista.

Om Marias och Johannes liv visste brodern Oscar i Seattle, USA, besked. I ett brev daterat den 3 augusti 1896 skriver han:

Kära syster!

Det är nu länge sedan jag hade något brev från dig heller hörde något från dig annat än genom hvad far har skrivit i sina bref, du har nu fått dig en liten gubbe och äfven en arfvinge kan jag förstå, sedan jag sist hörde från dig. Det gläder mig att höra att du är lycklig, thy om en gammal gosse känner sig ensam och öfvergifven då hans hår börjar bli grått huru mycket mera så en flicka, äfvenså gläder det mig att höra att du är väl fixed har hus med tre rum, två kor m.m.

Jag måste ha sett din gubbe en hel del då jag var hemma i Rörsvik men jag kan ej minnas honom alls; var snäll och beskrif honom för mig, ful heller vacker, stor heller liten, snäll heller elak, söt heller sur o.s.v. men det är ju dumma frågor, naturligtvis är han både vacker och söt i dina ögon eljest hade du ju icke gift dig med honom.

Maria själv. Fotografiet är taget i Kristiania dit hennes syster Anna hade flyttat.

Marias föräldrar Anna och Anders Olsson Bye. Bilden är tagen hos fotografen i Avesta, Östra Fågelvik.

I alla fall bästa syster, var god och skrif till mig, det är en hel mängd saker som skulle intressera mig som far ej tycker det är värdt att skriva om, huru är det på Vålinge nu? Lefver det gamla herrskapet? Är Sven på Vålinge ännu frisk och kry? Är min gamla fästmo Stina på Vålinge gift ännu? Och hennes broder lille Anders skomakaren har han lyckats i sina sträfvanen att få sig en maka, var snäll och besvara så många af dessa frågor som du kan samt ett hundra och en andra.

Jag har i år brevexlat en del med Kusin Anna i Filipstad men hon skriver bara så korta bref, hon är troligtvis nu och hälsar på i Wäse och Fogelvik och tittar kanske också till dig, hvad tycker du om henne? Jag väntar nu på ett långt brev från henne eftersom hon har lofvat mig komma med nyheter från våra

öfvriga släktingar. Idag har regnat hela dagen likaså i går det är någonting ganska ovanligt två dagars regn i början af Augusti. Solsken ena dagen och vackert väder den andra brukar vara regeln här i Juli och Augusti.

Jag vill ej skriva mera för denna gång om du nu är snäll och skrifver svar snart och skrifver om allt möjligt och omöjligt så kanske jag har något mera att skriva om nästa gång.

Din tillgifvne broder

Mr. Oscar W. Bye

Twin P.O

Wash.

U.S. America

Oscar Byes brev handlar som synes också om andra människor som han för alltid lämnade när han emigrerade, och som han inte glömde. Tonen i brevet vittnar också om hur syskon för över hundra år sedan kunde raljera och skämta – även i mogen ålder och med hela Atlanten mellan sig.

Brevet är skrivet på dagen en månad efter Hildurs födelse; postgången måste ha varit snabb, även om Oscar klagar på brevskrivarnas långsamhet. Två år senare, i maj 1898, föddes dottern Edit, och ytterligare två år senare en pojke som dog vid födseln (Maria var då fyrtiosex år), varvid Hildur lär ha anklagat sina föräldrar: "Varför tog ni inte emot pojken när Gud kom med honom?" Bortsett från hur svårt det måste ha varit att svara på den frågan vittnar den också om att familjen uppfostrade sina barn i kristen anda. Maria och Johannes var kyrkligt engagerade, och när Maria blev sjuk fick döttrarna stå för kyrkkaffet, med vad det innebar av bakning och servering.

Förutom jordbruket, som också innebar sommarvistelse på en ö i Vänern med sommarbete för kor och kalvar, drev Maria köttaffär. Hon lär ha klagat på att Johannes hellre gick omkring i stugorna och hjälpte andra dra köttkvarnen, än att stå i affären och dra hennes kvarn! Hon klagade också på att han varje år köpte blårutigt tyg till flickornas sommarklänningar. Någon enda gång kunde han väl ta rödrutigt. Johannes lovade – och kom hem med blårutigt! Man kan ana lite av samma gnabbiga ton här, som det Oscar visar prov på i sitt brev, men äktenskapet verkar ha varit lyckligt och tryggt; båda hade en sparad slant och det var viktigt för dem att köpa eget hem när de gifte sig och att undvika att bli torpare. Maria

VÄRMLANDSRÖTTER

FÖR FORSKNING I OCH OM VÄRMLAND

Den här gången tänkte jag puffa vår informationssida på VärmlandsRötter. Om man klickar på knappen *Info* i den översta, röda menyraden kommer man till en sida med all information om föreningen som man kan tänka sig. Förut fakta om medlemsantal, adresser och sånt, finn det en hel del annat smått och gott.

Att VärmlandsAnor kommer ut fyra gånger per år är ingen nyhet. Men visste ni att en intressant artikel från varje nummer läggs ut på VärmlandsRötter. Här kan man få smakprov på äldre artiklar och kanske hitta något intressant som man har missat.

Värmlands Släktforskarförening byter tidningar med i stort sett alla släktforskarföreningar i Sverige och med några föreningar i USA, Norge och Finland. Här finns en lista över alla de tidningar som finns i fikaummet i Arkivcentrum. Har du släkt i någon annan del av Sverige kan det vara intressant att läsa vad som händer i den aktuella föreningen. I listan ser

du vilka föreningar som finns.

Under rubriken *Vad gör vi* finns länkar till de senaste årens verksamhetsberättelse. Här kan man också läsa vad ordföranden har att säga i Ordföranden har ordet.

I kalendariet kan man läsa om våra kommande träffar. Är det något du skulle vilja ha med i vårt program så ta gärna kontakt med Björn Grindegård. Foton från de aktiviteter som vi har haft finns också utlagda här.

Lägst mer på sidan finns en lista över oss som sitter med i styrelsen. Är du nyfiken på någon av oss så kan du klicka på I:t. Här finns vi på kort och du kan läsa lite om oss. Saknar du något: Hör av dig!

Jag vill också berätta att vår systerförening Karlskoga-Degerfors har kommit ut på internet med en egen hemsida. Adressen dit är www.kgadfsgenealogi.se. Sidan är väl värd ett beök.

Anette Carlsson

dog i bröstcancer 1915, medan Johannes levde till 1923. Så sent som något år före sin död satte han in kakelugn, något som säkert betydde bekvämlighet, värme och status för honom.

Kanske vet någon om husen finns kvar, var Maria hade sin affär och till vilken ö de for om somrarna med sina barn och djur? Allt forslades över i den stora flatbottnade eka som Johannes hade byggt tillsammans med sin bror, en farkost som också användes för familjens försörjning; kalvar togs till slakt i Karlstad direkt från sommarbetet, och fiske bedrevs i alla väder så länge sjön var öppen.

Maria i Rörsvik var min mormorsmor. Hon förefaller ha varit en målmedveten och driftig kvinna som visste vad hon ville och som lyckades med det som är så svårt än idag; att både klara av yrkesarbete och familj och att ändå ha tid och kraft över för ett socialt liv med släkt och vänner. ■

Marias syster Kristin(a) med sin make Ernst Bodin och deras dotter Hildur. Kortet är taget i Stockholm omkring 1910.

Kvistberg – ett torp i Sunnemo

av Kerstin Prånge

Torpet är beläget ca 5 km öster om Sunnemo kyrka och byggdes av Lars Larsson. Det var omkring 1845. Lars Larsson var född 1819 på Smetäppa i Västra Skymnäs, Norra Råda. Föräldrarna var Lars Pettersson (1777-1824) och Karin Sonidsdotter (1786-1859). Gamla huset Smetäppa finns idag på Hembygdsgården, Kärnåsen.

Lars Larsson kom till Sunnemo 1840 och arbetade först som dräng i Duvenäs och Björkil. Han började sedan på Sunnemohyttan som malm-slagare, dvs krossade malmstycken. Han ansågs vara mycket stark. Lars ville bilda familj och få ett eget boende och ansökte om att få bryta mark för ett torp nere i Sunnemobygden. Detta nekades han och blev hänvisat en plats i skogen norr om Sangentorpet 5 km öster om kyrkan. Lars kom dit, hängde näverkonten i en tall och började röja på den tilldelade jordlotten. Det var slitsamt för honom med arbete både i hyttan och med torpet. Den första bostaden var en enkel koja men så småningom blev det en torp-

Kvistberg vid 1900-talets början.

stuga. Torpet fick namnet Kvistberg.

År 1844 gifte sig Lars med Anna Persdotter från Tutemo. De fick fyra barn: Karolina f. 1846, Johanna f. 1848, August f. 1852 och Emma f. 1855. Hustrun Anna dog bara några dagar efter Emmas födelse. Lars tog då nyfödda Emma och gick över skogen till Västra Skymnäs och lämnade henne hos sin mor där hon fick växa upp.

Svårt för änkemannen

Det blev svårt för Lars i Kvistberg. Han kunde inte klara av att ensam sköta hemmet och barnen och dessutom arbeta för försörjningen. Lars kusin Kjerstin i Lilla Skymnäs blev räddningen. Hon var född 1820. Kjerstin kom till Kvistberg och hade då med sig en son Olof född 1854 men han dog bara två år gammal. Lars gifte sig med Kjerstin samma år han blev änkeman. De fick tre barn Nils Johan f. 1856, Maria (Maja) Kajsa f. 1859 och Kristin f. 1862. Lars dog 1902 och Kjerstin 1904.

Nils blev den som på 1880-talet övertog torpet efter fadern. De övriga barnen flyttade efter hand därifrån.

År 1883 gifte sig Nils med Maria Svensdotter från Norra Viljansbol. Hon var född

1857. De fick tre barn Albert f. 1885, Alma f. 1887 o Ivan f. 1889. Hustrun Maria dog 1894. Alma som då var sju år har berättat att hon fick vara med på begravningen iklädd svarta kläder med en lång kjol med släp och svart huckle på huvudet. Mammans död och begravning skrämde henne lång tid framöver.

Ännu en gång blev det svårt i Kvistberg. Nils hade nu tre barn och två gamla föräldrar att ta hand om. Nu blev räddningen, att Kristin, som var ogift och hade tjänst i

Stockholm, stannade hemma i Kvistberg. Hon kunde för sitt liv inte lämna barnen och de övriga åt sitt öde. Kristin blev kvar i Kvistberg livet ut. En verklig uppoffring!

Hemlängtan

Efter Nils fortsatte Albert med torpet. Han hade tänkt utbilda sig till lantmästare och gick en tid på Varpnäs lantbruksskola men fick hemlängtan och slutade. Både Nils och Albert utförde skogsarbete, kolning och körning åt Uddeholmsbolaget.

Alma utbildade sig till sömmerska i Munkfors och var en tid hemsömmerska, som innebar att hon vistades i olika hem och utförde sömnadsarbete. Senare arbetade hon som barnjungfru på Tallbacken i Munkfors. 1922 gifte hon sig med David Lööf och var bosatt i Munkfors livet ut. De fick två barn Tore f. 1924 och Kerstin f. 1928.

Ivan utbildade sig till skogvaktare och bosatte sig i Bredsjö, Västmanland. Han gifte sig där med Thea Pettersson år 1920. De fick en dotter Berit f. 1921, som emigrerade till Kanada 1950. Berit har skrivit en minnesuppsats om ett julottebesök i Sunnemo kyrka då hon var fem år. De åkte då hästsläde från Kvistberg med bloss och bjällror.

Nils till vänster och Albert till höger ca 1920.

1926 blev det svårt för Albert. Så blev det ju tidigare både för Lars och för Nils. Albert blev ensam på torpet efter att fastern Kristin dött i januari och fadern i december. Brodern Ivan i Bredsjö ordnade då att Edit Gustavsson, en barn-
domsvän till Thea, kom till Kvistberg för att hushålla åt Albert. Edit var född 1901. Hon hade med sig en son Ove f. 1926. Albert och Edit gifte sig 1928 och fick en son Elis samma år. Ove blev senare adopterad.

Livet i Kvistberg

Under årens lopp har de generationer torpare som brukat Kvistberg utfört arbeten åt Uddeholmsbolaget. Det var ett slitsamt och pliktroget arbete som utfördes. Någon egentlig väg fanns från början inte från Sunnemo och österut. Det var bara en körväg som slingrade sig fram. Till Kvistberg kom man från Sangentorpet. Vägen gick över gårdsplanen och fortsatte mot Björkilssåtrarna. I och med att det började bli aktuellt med bilar för person- och lasttrafik blev det ordentlig väg från Sunnemo.

Torpet som från början var ett enkelt hus byggdes till på Nils tid. Huset försågs med ett trapphus och en vindsvåning. Övervåningen var inte vinterbonad. I bottenvåningen fanns ett stort kök med skafferier samt en liten kammare. Det var öppen

Sista torparfamiljen i Kvistberg, Edit och Albert Nilsson med barnen Ove och Elis ca år 1932. Albert och Edit flyttade från Kvistberg 1956. Pojkarna var då utflyttade.

Prästson från Rudskoga på villovägar

Häradsrätten i Åkers härad, Gripsholms & Räfsnäs län, höll extraordinarie ting i Strängnäs den 3 januari 1701 varvid följande protokollerades:

Samma dag berättade kronobefallningsmannen huruledes trenne tjuvar, Christian Persson samt Erik och Anders Erikssöner är från Nyköpings län hit i länet överförda att undersökas om den stöld de här skall förövat. Alltså blev de för rätten framställda då torparen Johan Nilsson i Finninge och Strängnäs socken angav det dessa tjuvar år 1699 något före tomasmässodagen en svartbläsig häst med en skrinda för honom borttagit. Då denne Christian Persson om sina 20 år född i Rudskoga socken i Värmland vars fader berättas varit en kaplan samt hans medföljare Erik Ersson, en liten pojke om sina 13 år född i Vittinge socken i Uppland frivilligt nu tillstod och bekände sig samma häst stulit, den de sedermera bortbytt med en bonde i Vittinge socken och Näslunda by i Västergården, men namnet dem obekant. Havandes han givit dem 12 öre kmt emellan. Men skrindan har en

spis i köket. I kammaren fanns en kakelugn. Som många andra torpare tog Nils emot erbjudandet från Uddeholmsbolaget om att de skulle utföra vissa arbeten i huset. Bl.a. satte man in en vedspis. Ett avtal skrevs men det togs väl inte så allvarligt från Nils sida. Arrendet och arbetet fanns ju. Under många år och långt in på 1930-talet inhyste Uddeholmsbolaget skogskörare i Kvistberg. Det ingick i avtalet. De bodde i köket tillsammans med familjen och hade rätt att använda det samma och även stallet. Det var på vintarna. Familjen fick finna sig i detta. Ingen trevlig tillvaro för torparfamiljen. De gamla bodde hela tiden i kammaren.

Någon elektricitet fanns inte i Kvistberg förrän 1945. Före det var det fotogen- och karbidlampor som gällde.

Fortsättning på sidan 27.

profoss i Österhaninge socken på vägen dem ifråntagit. Vidare tillstod de här i häradet tagit i Eldsund av bonden Nils Olsson två stycken träselar dem de sedan försålt till en mjölnare i Kärnbo socken. Till vidare bekännelse kunde man dessa tiggarpojkar icke anbringa utan sist bekände och tillstod sig i Uppland vid Stäket stulit en svart häst hos en torpare strax vid bron boende då pojken Anders Ersson om sina 15 år med varit men i den förra här i häradet förövat stöld inte delaktig. Alltså värderades av nämnden denna stöld, nämligen hästen till 30 daler, skrindan 6 daler, selarna 1 daler 16 öre kmt som gör tillsammans 37 daler 16 öre kmt.

Resolutio

Såsom denne tjuv Christian Persson frivilligt tillstår sig denna stöld begått, alltså i anledning av straffordningen pliktar han tredubbelt som är 111 daler 16 öre kmt och levererar målsäganden sitt åter samt stående sedan kyrkoplikt. Men pojken Erik Ersson som icke ännu till laga ålder kommen är utan tubbad varit kan tingsrätten icke annat finna än han bör allvarsamligen med ris näpasas och straffas. Och i det övriga som de jämväl i Uppland stulit ty bliva de till sitt vederbörliga forum remitterade att dömas jämlikt Kungl Majt:s nådiga resolution av den 27 oktober 1699 och anstås emellertid med exekution på dessa tjuvar efter högbemälda ordnings innehåll. Actum ut supra.

Kommentarer

Någon präst i Rudskoga vid namn Per, Peter eller Petrus finns för den aktuella tiden inte nämnd i Karlstads Stifts Herdaminne av Anders Edestam. Vittinge socken ligger i Västmanlands län (än så länge!) mellan Sala och Uppsala. Något Näslunda finns dock inte där. Förmodligen avses Nässesta.

Lars-Gunnar Sander

Vårens program

Kursdag DISGEN

Lördag 28 februari kl 13.00 – 17.00

Bror Almquist-salen, Arkivcentrum i Karlstad.

För dig som har eller tänker skaffa släktregistreringsprogrammet DISGEN.

Programmets grunder går igenom samt även de avancerade funktionerna.

Anmälan till Gunnar Jonsson vsff@telia.com eller 0533-10559.

Kostnad 100 kr per deltagare. Eftermiddagskaffe ingår.

Årsmöte med föredrag

Lördag den 20 mars kl 13.00

Rolf Edberg-salen, Arkivcentrum i Karlstad

Sedvanliga förhandlingar (se särskild kallelse)

Därefter föreläser **Elisabeth Thorsell** om Bergsmän och gruvbrytare i datorn.

En databas växer till.

Efter föreläsningen kaffe och släktforskarprat i Bror Almquist-salen.

Ett årsabonnemang på Digitala forskarsalen kommer att lottas ut!

Tag gärna med gäster!

Släktforskardag

Söndag den 4 april kl 12.00

Tingshuset i Häljebol, Gillberga.

Presentation av databaserna över Näs och Gillbergs häraders domböcker.

Utställningar av kartor, arkivfynd, antavlor, böcker etc.

Ett bra tillfälle till anbyten mm för alla

som har anor i Näs och Gillbergs härader.

Ett samarrangemang med Föreningen Tingshuset i Häljebol.

Fikaträff

Tisdag 20 april kl 19.00

Bror Almquist-salen, Arkivcentrum i Karlstad.

Tema: Föreningens verksamhet – informell diskussion. Vad vill du att föreningen skall satsa på? Skulle du vilja aktivera dig mer i föreningen och i så fall med vad? Som vanligt träffas vi under gemytliga former och får info om det senaste samt pratar släktforskning och anbyten.

Medtag eget fika.

Arkiv- och forskarkväll i Kil.

Dag i april samt plats ännu inte bestämda.

Värmlandsarkiv, Folkrorelsernas arkiv och Emigrantregistret informerar om arkivforskning i Karlstad. Presentation av historieavdelningen vid Karlstads universitet, Hembygdsförbundet, Lokalhistoriska föreningen och Värmlands Släktforskarförening.

Gränsträff i Morokulien

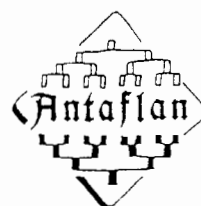
Lördag 8 maj kl 11.00

Anders Överby från Järnskogs Hembygdsförening föreläser om

Katastrofen 1808-1809 och **Per Magnusson** pratar om den svensk-norska utvandringen till Hawaii 1880.

Gemytlig samvaro och anbyte med norska kollegor. Föranmälan till Lars-Gunnar Sander tel 054-872754 eller lgsander@algonet.se, som även ordnar samåkning.

Föranmälan är nödvändig för beställning av lunch.

Nr 105

Tack för en utomordentlig medlems-tidning. Bifogar antavla som tyvärr är gles på slutet. Ansökare är min farfar Johannes Nilsson och med ett brev till Tveta den 8 mars 1955 började min släktforskning.

Själv är jag född 1935, min far 1899, farfar 1836, ff far 1794, ff farfar 1754 och ff ff far 1707. Det är alltså inte så många generationer på 250 år.

Curt Ydstål

Bredöl 104

465 91 Nossebro

0512-811 01

Vår systerförening Karlskoga-Degerfors Släktforsarklubb finns nu på nätet www.kgadfsgenealogi.se

Medlemsservice och rådgivning

Varje torsdag under våren kl 16-20 finns en erfaren släktforskare från föreningen på plats i Arkivcentrums forskarsal (läsapparat nr 20) för att besvara frågor och hjälpa till med problemlösning. Nybörjare får hjälp med att komma igång med sin forskning.

Antavla nr 105	Upprättad för bonden Johannes Nilsson, f 2/1-1836 i Sjöby, Tveta(S)					ff (4) t. Curt Ydstål. Orter i (S) län om inte annat anges	
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V			
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63			
Nr 2, <u>fär</u>	Segolsson	Månsson, Zegol	Olofsson, Måns	Olof			d. 1681, Mo(P), Öjersbyn
Pettersson	Petter	f. 9/1-1707, Mo(P), Öjersbyn	1670, Mo(P), Öjersbyn - 1730, Mo(P)	Ingemarsdotter, Ingri			d. 1700, Mo(P), Öjersbyn
Nills		d. 29/7-1772, Tveta, Sjöby	Andersdotter, Marit	Larsson, Anders			1650, Amål(P), Segersbyn - 1692, Amål(P)
Bonde	f. 13/1-1754	g. 15/10-1738, Amål(P)	8 1675, Amål(P), Segersbyn - 1731, Mo(P)	Olofsdotter, Brita			1650, Amål(P), Klippersbol - 1700, Amål(P)
f. 2/1-1794	Killa, Harnäs	Ingemarsdotter, Malin	Olofsson, Ingemar	Esbjörnsson, Olof			1650 - <1710, Tösse(P)
Tveta, Sjöby	d. 27/2-1836	f. 2/3-1721, Amål(P), Degernäs	1675 - 1725	Käresdotter, Karin			1650, Tösse(P), Slommerud - 1710, Tösse(P)
d. 16/3-1841	Tveta, Sjöby	d. 20/1-1773, Tveta, Sjöby	Olofsdotter, Marit				
Tveta, Sjöby	g. 24/10-1779	4	9 1675, Tösse(P) - 1725, Tösse(P)				
g. 28/12-1818	Andersdotter						
By	Elin	Andersson, Anders					
Nr 1, <u>ansökare</u>		f. 1702, Amål(P), Röseval					
Nilsson	f. 4/8-1758	d. 1788, Amål(P), Röseval	10				
Johannes	Amål(P), Röseval	Nilsdotter, Elin					
Husman	d. 31/1-1829	f. 1710					
f. 2/1-1836	Tveta, Sjöby	d. 1786, Amål(P), Röseval	11				
Tveta, Sjöby	5						
d. 7/9-1910	Hindricsson						
Forsa(X), Näsvisken	Torbjörn						
g. 2/2-1873	f. 1744	12					
Forsa(X)	Ölserud						
Källman	d. 18/9-1805						
Mathilda	By, Kråkerud						
f. 5/10-1854	6	13					
Nr 3, <u>mor</u>							
Torbjörnsdotter	Jansdotter	Ersson, Jan					
Maria	Maria	f. 1715					
f. 30/12-1795	f. 4/5-1754	14					
By, Kråkerud	Ed, Botorp	Ingeborg					
d. 30/6-1863	d. 16/2-1822	f. 1725					
Tveta, Sjöby	By, Kråkerud						
15/10-2002	7	15					

Ur andra medlemsblad

Nr 106

Värmlänningar

Anbudet 2003:4 (Eskilstuna-Strängnäs Släktforskarförening) En liten historia från Värmland av *Eva Ivarsson*: om anor från Borgvik och Värmskog.

Gjallarhorn nr 33 (Vestfold Slechts-historielag och Buskeruds Slechts-historielag) Recension av "Svenberg-Slekten 1700-2000" av *Helge Kristoffer Olsen*: stamfader var sågföraren Anders Jonasson vid Högens såg, född 1701. Svenskemanntallene 1734 publicert.

Jubileums Bruksanor 2003 (Sällskapet Släktforskare Fagersta) Personal i Fagersta Bruks martinverk år 1900: gruppfoto med bl.a. Arvid Björn född 1841 i Rämnen.

MGF-Nytt 2003:4 (Midälva Genealogiska Förening) Kams, konstnärer och en arbetarhustru vid Mons Ångsåg av *Barbro Andersson*: bl a nämns bondsonen Erik Magnus Åkerberg från Värmland.

Släktforskaren nr 89 (Västerbergslagens Släktforskare) På jakt efter en vallon av *Annastina Sekunde*: bl.a. nämns Hindrich Persson i Gammalkroppa.

Släkt & Slekt 2003:4 (Solor Slechts-historelag) Bronken av *Magne Ivar Mellem*. Svar på diverse frågor (bl.a. släkten Kuikka).

Släkt-Trädet 2003:4 (Nordvärmlands Släktforskarförening) Berättelse om mångsysslaren Gustav Stolpe i Vitsand (1852-1935) av *Sven Stolpe*. Carling, en lärare i Timbonäs av *Ann-Catherine Johansson*. Fältjägarna på Storön av *Ann-Catherine Johansson*: om en fältjagar-släkt i Gräsmark.

Sukutieto 2003:4 (Genealogiska Samfundet i Finland) Kertomuksia av *Pertti Vuorinen*: om von Vosselen och von Savoland vid Kroppa (på svenska).

Övrigt

Släkthistoriskt Forum 2003:5 (Sveriges Släktforskarförbund) Immigration records av *Ted Rosvall*

Ättlingen 2003:2 (Skövde Släktforskarförening) Fader okänd, moder okänd, lönskaläge, mökränkning, enkelt och dubbelt hor av *Ulf Borg*.

Denna antavlas proband var gift med min farmors kusin. Jag har forskat av och till om Harriets anor i några år, och känner nu att det kan vara dags att låta den bli känd för en vidare krets. Den hade påbörjats redan 1964 av Mona Gustafsson vid landsarkivet i Göteborg på begäran av Harriets syster Verna. Antavlan är en ganska vanlig antavla för en andra generationens svenskamerikan, med förankring både i Värmland och Dalsland. Uppgifter om Mormorkasen i Edsleskog och folket där har jag fått av Torsten Fransson, Edsleskog. Jag har kört fast på några ställen. Om någon hittar något av intresse att förändra eller lägga till, så är ni varmt välkomna att höra av er.

Carl-Johan Ivarsson
Björnstigen 25
614 31 Söderköping
cj.ivarsson@telia.com

Vad står det egentligen...?

Många är intresserade av historia, i den stora världen eller i den egna bygden. Många har också gamla brev, lagfarts-handlingar eller kvitton liggande i byrå-lådorna som man tar fram och tittar på ibland. Det kan vara papper av stort intresse för att få reda på lite mer om släkten, trakten eller bara allmänt om hur det var förr. Genom de här gamla dokumenten kan man ibland komma människor ganska nära, genom att jämföra

handstilar och se vilket språkbruk de använde när de vände sig till en domstol eller skrev till sin käresta.

Men vad står det egentligen? Det kan vara svårt att tyda äldre handstilar, särskilt när dokumenten är från 1800-talets början eller dessförinnan, när den tyska stilen dominerade också i Sverige. Du som funderar på det här med innehållet kan få hjälp. På tingshuset i Häljebol har vi möjlighet att tyda äldre texter bokstav

för bokstav eller i referat. Vår förmåga omfattar dokument som är skrivna ungefär år 1600 och senare.

Om du vill ha hjälp så ta kontakt med oss. Det kostar 100 kr per sida att få en diplomatisk tolkning utskriven – vid större arbeten kan vi lämna offert. Ring tel 0533-310 22 och prata med Hans-Åke Danielsson!

Föreningen Tingshuset i Häljebol

Upprättad för Harriet Anderson f. Johnston, f 9/3-1913 i Minneapolis (USA/MN)					Orter i (S) län om inte annat anges	
Antavla nr 106	Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V	
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63		
Nr 2, far	Andersson	Persson, Anders. Hemmansägare	Persson, Per. Bonde	Andersson, Per. Bonde	1728, Laxarby(P) - 1800, Laxarby(P)	
Johnston	Johannes	f. 28/9-1795, Laxarby(P), Linheden	1760, Laxarby(P) - 1836, Edsleskog(P)	Gerliksdotter, Anna	f. 1736, Sillerud	
Emanuel	Hemmansägare	d. 31/7-1846, Edsleskog(P), Fösker.	Andersdotter, Ingrid	Larsson, Anders. Bonde	5/11-1733, Sillerud - 1804, Sillerud	
f. 26/5-1867	f. 21/9-1823	g. 29/3-1818, Åmål sfs(P)	8 1764, Sillerud - 1817, Edsleskog(P)	Larsdotter, Margareta	1736 - 19/8-1797, Sillerud, Tobyn	
Laxarby(P), Torebyn	Edsleskog(P), Föskerud	Amesdotter, Stina	Eriksson, Arne. Bonde	Persson, Erik. Bonde	Bosatt i Animskog(P), Tollesbyn	
d. 20/2-1928	d. 12/10-1892	f. 23/5-1794, Tösse(P), Vånsberg	1744, Animskog(P) - 1812, Laxarby(P)	Maria		
Minneapolis(USA/MN)	Laxarby(P), Solsjöbod.	d. 28/11-1884, Edsleskog(P), Fösker.	Andersdotter, Kerstin	Engelbrektsson, Anders. Bonde	Bosatt i Laxarby(P), Kroken	
g. 19/10-1850	4	9 1768, Laxarby(P) - 1820, Laxarby(P)		Hansdotter, Britta		
g. 26/10-1898	Eriksdotter	Nilsson, Erik. Hemmansägare	Eriksson, Nils. Bonde	Andersson, Erik. Bonde	1715 - 5/11-1787, Laxarby(P), Torebyn	
Minneapolis(USA/MN)	Kajsa	f. 16/8-1793, Laxarby(P), Torebyn	1754, Laxarby(P) - 1802, Laxarby(P)	Olsson, Ingrid	1718 - 16/4-1791, Laxarby(P), Torebyn	
Nr 1, ansökan		d. 9/7-1832, Laxarby, Torebyn	Olsson, Karin			
Johnston	f. 15/12-1826	g. 15/1-1826, Värvik(P)	10 1764, Värvik(P) - 1840, Åmål sfs(P)			
Harriet Catherine	Laxarby(P), Torebyn	Persdotter, Stina	Asmundsson, Per. Bonde	Asmundsson, Asmund. Bonde	1717 - 22/4-1790, Sillerud, Skogen	
f. 9/3-1913	d. 1/2-1909	f. 2/5-1798, Värvik(P), Hökenäs	1750, Värvik(P) - 1830, Värvik(P)	Persdotter, Ingegerd	1719 - 10/10-1770, Värvik(P), Hökenäs	
Minneapolis(USA/MN)	Laxarby(P), Solsjöbod.	d. 21/4-1860, Laxarby(P), Torebyn	Olsson, Malin	Andersson, Olof. Bonde	f. 1712, bosatt i Värvik(P), Hökenäs	
d. 2/7-2000	5	11 1754, Värvik(P) - 1835, Värvik(P)		Malin	f. 1725	
Golden Valley(USA/MN)	Andersson	Bengtsson, Anders. Hemmansägare	Månsson, Bengt. Bonde	Bengtsson, Måns. Bonde	1717, St Kil - 1800, St Kil, Lersätter	
g. 2/10-1937	Johannes	f. 31/5-1798, St Kil, Lersätter	1766, St Kil, Lersätter - (1804-1806)	Andersdotter, Kajsa	1744, Nor - 1789, St Kil, Lersätter	
Anderson	f. 15/9-1841	d. 27/10-1857, St Kil, Lersätter	Larsdotter, Stina	Ersson, Lars. Bonde	24/1-1725, St Kil, Illberg - 1803, St Kil, Rud	
Morris Gustaf Adolph	St Kil, Lersätter	g. 26/12-1838, St Kil	12 1769, St Kil, Rud - 1842, St Kil	Andersdotter, Ingeborg	22/4-1731, St Kil, Skärningsberg - 1773	
d. 15/11-1911	Minneapolis(USA/MN)	Persdotter, Ellika	Jansson, Per. Bonde	Persson, Jan. Bonde	1735 - 10/1-1780, Grava, Trangård	
Nr 3, mor	g. 27/2-1876, St Kil	f. 3/9-1804, Grava, Tolerud Ö	1775, Grava, Trangård - 1827, Grava	Elofsdotter, Margareta	2/8-1747, Segerstad, Segerstadbyn - 1816	
Johannesdotter	Sundbom	d. 16/10-1867, St Kil, Lersätter	Jönsdotter, Lisa	Persson, Jöns. Bonde	11/1-1761, Grava, Våle S - 1823, Grava	
Emma Maria	Anna Kajsa	Sundbom, Petter. Soldat	1782, Grava, Våle S - 1856, Grava	Jönsdotter, Maria	1754 - 9/2-1844, Grava, Tolerud Ö	
f. 17/9-1875	f. 27/11-1843	f. 14/6-1811, Karlskoga(T), Björkb.	Jansson, Petter			
St Kil, Lersätter	Varnum, Östervik	d. 16/10-1866, Kristinehamn	Bosatt i Karlskoga(T), Björkbom			
d. 3/2-1957	d. 22/6-1913	g. 28/12-1832, Varnum	Karlsdotter, Maria			
Minneapolis(USA/MN)	Minneapolis(USA/MN)	Persdotter, Kajsa	Nilsson, Per. Hemmansägare	Persson, Nils. Hemmansägare	23/8-1744, Varnum, Åmfalla - 1798	
16/4-2003	7	f. 12/1-1811, Varnum, Åmfalla	1776, Varnum, Åmfalla - 1815, Varnum	Ersdotter, Maria	1745 - c1805	
		d. 14/10-1866, Kristinehamn	Jönsdotter, Stina			
		15 1780, Karlskoga(T) - 1858, Varnum				

Boktips

Släktforskarnas årsbok 2003

352 sid. Inb. Ill. Redaktör Håkan Skog-sjö. Sveriges Släktforskarförbund. Stockholm/Göteborg (tr Västervik) 2003. ISSN 0280-3984 ISBN 91-87676-32-X.

Årsboken inleds med några berättelser om passion, heder och skam på 1600-talet av *Gunnar Ståhl*. Som källa har författaren använt tre rättsfall ur Allbo häradsrätt i Småland. Det hela handlar om två herrar med vidlyftiga kärleksaffärer samt en bortrymd prästfru.

Ge aldrig upp, uppmanar *Lennart Parknäs* i sin artikel. Förr eller senare finner man en försvunnen släktgren, det har även recensenten erfarit. Författaren berättar bland annat hur han fann amerikanska släktingar genom Frälsningsarméns Eftersökningsbyrå.

Att forska i resandesläkter är inte lätt eftersom de resande oftast ända in på 1900-talet inte var kyrkoskrivna. I stället är man hänvisad till domböcker, fäng-rullor, passjournaler och landskansliernas protokoll. Detta har *Bo Lindwall* gjort då han utforskat släkten Faltin för vilken han redogör i en 50 sidor lång uppsats. Där förekommer en hel del intressanta uppgifter om släktens förgreningar i Värmland.

Magnus Bäckmark ger ett exempel på hur man rekonstruerar ett bortglömt släktvapen. Det aktuella fallet gäller släkten Blix.

De invandrade tyska smederna har det inte talats om så mycket jämfört med vallonerna. *Ulf Berggren* hävdar in sin artikel att tyskarna var en större grupp än vallonerna. Han nämner ett antal kända släkter, bland andra Becker vars stamfader dök upp i Kroppa omkring 1740.

Handlingar rörande forna tiders krigsmakt är någonting man förväntar sig att

finna hos Krigsarkivet. Men *Christer Johansson* visar med exempel från Göteborg att militära handlingar även finns i landsarkiven.

Urban Windahl skriver en spännande historik om de svenska krigsfångarna som fransmännen år 1812 lät föra från Svenska Pommern till Loiredalen. Artikeln avslutas med en förteckning över tillfångatagna officerare varibland man återfinner två med värmländsk anknytning, löjtnanterna Tawaststjerna och Moberg. De sägs tillhöra Nerikes o Wernlands fältjägerregemente! Här har alltså två regementen blandats samman.

Också *Elisabeth Thorsell* skriver om svenska krigsfångar. I hennes fall handlar det om utväxlade soldater år 1719. Från Östergötlands landskontors handlingar har hon skrivit av rullor över sådana hemvändande soldater som passerat landskapet. I dessa kan jag räkna till 82 värmlänningar.

Mer om svenska krigsfångar i Frankrike berättar *Gösta Nordén*. Här är det en livgrenadjär från Östergötland som skrev dagbok under åren 1805-1809. Han var med bland de svenskar som Bernadotte tog till fånga i Lübeck år 1806.

Siv Johansson berättar om ett dråp som skedde utanför Askersund sommaren 1870. Gärningsmannen, gesällen Anders Gustaf Wasell från Eskilstuna, greps vid Dalåsen nära Käxsunds färja i Bjurtjärns socken. Han dömdes till sex års straffarbete, men vad som hände honom efter avtjänat straff får läsaren tyvärr inte veta.

Carin Bringegårds artikel om äktenskapsförordsprotokoll är en för släktforskare lärorik lektion. Här förklaras termer som äktenskapsförord, giftorätt, hemföljd och testamente.

Lars Nylander skriver om kyrkoinventarier som källor vid genealogisk forskning. Kyrkans inventarieförteckning kan ge upplysning om vilka som skänkt olika föremål.

Så kallade "oäkta" barn är ett kärt gammalt ämne i släktforskarlitteraturen. Om detta skriver *Stig Carlsson* i sin artikel där han presenterar statistik och exempel hämtade från Vista härad och Gränna stad.

Stundom hör man en del släktforskare utbrista: Jag har inga spännande anor, bara bönder! I så fall bör vederbörande läsa *Jan-Åke Holmbrings* 60 sidor långa artikel om anfadern Sven Månsson Holmström i Nävelsjö socken, Småland. Visserligen var denne nämndeman men artikeln är ett bra bevis på vad mycket man kan få ihop om en vanlig svensk bonde genom kombinationer av litteratur och eget grävande i arkiv inte minst häradsrättsprotokoll.

Pontus Möller presenterar några anteckningar om författaren och tullinspektören Elias Sehlstedts (1808-1874) släkt. Sehlstedt var gift med Anna Ulrika Augusta Ekman född 1813 i Karlstad och dotter till kaptenen vid Värmlands fältjägerregemente Crispin Ekman och dennes hustru Ulrika Margareta Stuart.

Sveriges sista katolska ärkebiskopar, Johannes och Olaus Magnus nämndes med tillnamnet Svinfot. *Thomas Sverker* sammanfattar i sin artikel vad som är känt om olika Svinfot-släkter. Sambanden mellan dessa har dock inte kunnat klargöras. En diger källförteckning skvallrar om att författaren gått mycket noga fram i sitt sökande.

Årsboken avslutas av redaktören *Håkan Skogsjö*, som presenterar en avskrift av en släkttavla som förvaras i Blekinge läns museum. Originalet är daterat 1803 och avser den finländska släkten Pihl. Sist i raden av släktmedlemmar finner man

ryske generallöjtnanten Ivan Alexio-witscho Pihl som år 1788 blev guvernör över Sibirien och bosatt i Irkutsk.

Lars-Gunnar Sander

Bengt Stjernlöf Innan tystnaden Stjernsfors bruk och samhälle 1800-1900

360 sid, inb. Förlag: Promatec, Göte-
torpsvägen 84, 663 40 Hammarö. Tel.
054-524581. promatec@xpress.se.
ISBN 91-631-2974-4. Mer information
om boken finns på www.stjernsfors.com

Stjernsfors eller Stjärnsfors är beläget fem kilometer väster om Hagfors i Norra Råda socken. Idag är det omöjligt att se något av den verksamhet som gjorde Stjernsfors till en industriell metropol i Värmland under 200 år. Författaren Bengt Stjernlöf är född i Stjernsfors och vill genom sin bok "berätta hur det var innan tystnaden hade lagt sig över bruket", som han skriver i företalet.

Denna bok kom ut till Värmländska bokmässan 2002 så det är kanske många av VärmlandsAnors läsare som känner till dem – men hellre en sen recension än ingen alls! Vid 2003 års bokmessa fick författaren också pris av Föreningen för Värmlandslitteratur för sin bok.

Förutsättningen för att en sådan här tjock bok om ett enda bruk kan skrivas är förstås att det finns källmaterial bevarat. Stjernsfors bruksarkiv förvaras vid Värmlandsarkiv och innehåller 22 hyllmeter handlingar med över 600 volymer. Det är alltså fråga om veritabla "arkivmassor" och boken bygger på ett mycket omfattande forskningsarbete i dessa källor men också genom litteraturstudier – därom vittnar en omfattande litteraturförteckning.

Stjernsfors bruk var en grundpelare inom Uddeholm och grundades redan 1668 av Johan Karlström. En kort beskrivning ges av brukets öden under 1600- och 1700-talen men den egentliga handlingen tar sin början när år 1800 bryter in. Det är inte en bruksmonografi i strikt mening utan Bengt Stjernlöf tar upp en mängd aspekter på mänsklig verksamhet i Stjernsfors under seklet: levnadsvillkor, kvinnornas liv, social verksamhet, jakt och fiske, skolan, väckelsen och mycket annat.

Den andra huvuddelen visar på de olika industriella verksamheterna som bedrevs vid Stjernsfors – naturligtvis främst stångjärns- och manufaktursmidet och ståltillverkningen, men även svagdricksbryggeriet, träskotillverkningen och andra industrigrenar. Stångjärnssmidet upphörde 1884 och flyttades till Munkfors medan manufaktursmidet – alltså tillverkning av spik, hästskor, spadar, jordbruksredskap m. m. – hölls igång ända in på 1900-talet. Stjernsfors nedgång hör samman med etableringen av järnverket i Hagfors. Som en ersättning för järnbruket byggdes 1889 en massafabrik. Den lades ned 1919 och sedan dess härskar tystnaden i Stjernsfors. Detta och mycket annat får man veta i boken.

Själva boken är både vackert och funktionellt formgiven av Anita Stjernlöf-Lund, författarens syster som givit många värmlandsböcker form de senaste åren. Det svarta bandet med rött pärmpapper utgår från omslagsbilden – Pehr Hilleströms interiör från en stångjärnssmedja. Trots de många sidorna så är boken inte tungläst – vilket beror både på typografin men också på att texten är i bästa mening lättillgänglig och folkbildande. Det finns illustrationer i rikt mått – både porträtt på brukssamhällets invånare, statistik över produktionen men även många kartor och pedagogiska ritningar. Och visst finns det person- och ortregister också!

Carl-Johan Ivarsson

**Anna Forsberg och
Niclas Persson**

Carl Axel Gottlunds förteckning över familjenamn på de svenska och norska finn- skogarna. En dokumentation 1817-1823

Veidarvon 2003. ISBN 91-973064-5-2. Pris 229 kr + frakt. Beställes från
Veidarvon, Box 1228, 801 36 Gävle el-
ler e-post veidarvon@telia.com

Carl Axel Gottlund (1796-1875) behöver ingen närmare presentation för VärmlandsAnors läsare. Under sina resor 1817 och 1821 så gjorde han stora insatser för skogsfinnarna i de svenska och norska finnbygderna. Hans dagbok från resan i Värmland och Norge gavs ut första gången 1931, och de vid detta tillfälle ute-

slutna partierna kom med i nytgåvan 1983.

Gottlund var ju en ung man under sina resor i Sverige och Norge och under resterande delen av sitt liv ägnade han sig åt skriftställarskap vid sidan av sin gärning som lektor vid Helsingfors universitet.

Ett resultat av hans forskningar är denna skrift, som Gottlund själv försökte publicera redan 1866. Någon tryckning blev aldrig av, och sedan dess har manuskriptet legat gömt i Finska Historiska Samfundets arkiv i Finska riksarkivet. Nu har två idoga forskare befordrat manuskriptet till trycket. Anna Forsberg är arkivarie vid Läns museet Gävleborg och Niclas Persson är knuten till Karlstads Universitet, men båda kombinerar sin akademiska bakgrund med ett brinnande intresse för finnkulturen. De har tidigare givit ut flera källor kring skogsfinnarna men detta är det hittills största projektet. Niclas är f. ö. föreningens lokalombud för Östmark och Norra Finnskoga.

Den långa och uttömmande titeln säger väl det mesta om vad det handlar om. Det är alltså en förteckning över de finska släktnamn som förekom i de finska bosättningsområdena i Sverige och Norge. Det rör sig om hela 282 namn från Ampainen till Öhmöinen. Alla namn har tolkats till svenska av Gottlund men det skall enligt inledningen vara "ett kuriöst inslag".

Som recensent blir man ju nyfiken på vad man kan hitta i en sådan bok av personligt intresse. I Mangskog härstammar jag från släkterna Laitinen och Manninen. Den förra släkten uppger Gottlund ha tidigare bott i byarna Hiirola och Viuhimäki på Svärdsjö finnskog i Dalarna och att det i Finland finns Laittinen i bl. a. Jockas, Rautalampi och Nilsjä. Allt detta var uppgifter som var nya för mig. Det ges alltså upplysningar var släktnamnen förekommer i Finland. Som forskare måste undra om Gottlund någon gång tog fel? Enligt Anna Forsberg så har det bara konstaterats i några få fall.

Det har blivit en väl formgiven bok även om vi får nöja oss med mjuka pärmar. Det finns ett nygjort person- och ortregister som självfallet använder sig av modern stavning.

Det är mycket glädjande att Gottlunds verk har kunnat publiceras, och vi hoppas att utgivarna får möjlighet att genomföra fler liknande projekt.

Carl-Johan Ivarsson

ANOR SÖKES

Till ANOR SÖKES tar vi emot frågor om anor och ättlingar från alla, som är medlemmar i en släktforskarförening

738. Jag söker efter en *Söderlundsläkt* som kommer från **Lysvik** och **Sunne**. Skräddaren *Anders Söderlund* var född i Lysvik 1847, men flyttade senare till Hassela i Hälsingland. Han kan ha en bror som samma period flyttade till en av grannsocknarna Torp eller Stöde. Anders hade en son *Carl Martin Söderlund*, född i Hassela. Vet någon något om Anders Söderlund?

Erik Andersson
Södra Kyrkesplanaden 8
824 43 Hudiksvall.
tel. 0650-595577
eller 073-5658924
erske@msn.com

739. Jag undrar om någon har upplysningar om *Zacharias (Larsson) Munter* född 1835-11-28 i **Värmland** och hans hustru *Charlotte Munter* född 1840-03-29 troligen i Västergötland. Zacharias föräldrar hette *Lars* och *Marie Munter*. Charlottes mors namn var *Margareta Falk*. Zacharias och Charlotte emigrerade 1869 till USA med sina tre söner *John*, *Oskar* och *Carl Edvin*.

Sonja Ahlström
Bastvägen 13
683 33 Hagfors

740. Jag söker nämndemannen *Olof Persson* med hustru *Kerstin Jönsdotter*, båda födda 1710 enligt husförhör. De bodde på stället Lövnäs i **Karlstads** socken under åren 1756-1769, där försvinner spårarna efter dem. 1749-1756 bodde de på Finta. Barnen: *Ingrid* f. 1738, *Kajsa* f. 1743, *Peter* f. 1746 och *Lisa* f. 1753, d. 1755. Är det någon som känner till denna familj?

Mai-Gret Blåberg
Radhusvägen 61
332 33 Gislaved
tel. 0371/13388

741. Min pappa bodde sina sju första år i huset på bilden. Det låg i Bregården i **Östra Fågelvik**. 1942 sålde min farmor och farfar huset till en syster till farfar. Han rev huset efter några år för att bygga upp ett nytt större hus på samma plats. Jag har nu fått veta timret från detta första hus såldes till en polis under femtio-talet och att

han sedan byggde upp det igen på Hammarö. Efter som jag är uppvuxen på Hammarö har jag nu börjat intressera mig för vart det tog vägen. Känner något till något hus/sommarstuga som är uppbyggd på **Hammarö** under 1950-talet och där timret ska komma från Östra Fågelvik. Det vore så kul att kunna spåra det.

Anette Carlsson
Hööksgatan 2A
652 29 Karlstad
054-181872
anette.carlsson@mail.bip.net

742. *Kerstin Göransdotter* född 1/3 1799 i **Nor**, utfl. B:1 nr 2 13/6 1852 från Rådda Segerstad till **Karlstad** läser jag det till men hittar henne varken i stads eller landsförsamlingen. Känner någon till henne?

Birgitta Johansson
Runöbacken 135
184 41 Åkersberga
billerik@swipnet.se

Säljes

Mikroficheapparater säljes
Erik Larsson
Skattkärrsvägen 5
656 72 Skattkärr
tel. 054-86 42 52

Tänk på att lämna fullständig adress om du skickar in din efterlysning via mail!

743. Söker anor till följande personer

a) *Maja Stina Petersdotter*, f. 13/3 1819 i Knutsäng, **Färnebo**

b) *Anders Nilsson* f. 21/11 1769 i (S:a) **Ny**

c) *Britta Andersdotter* f. 9/4 1776 i **Kila**

d) *Anders Larsson* f. 26/9 1820 i **Rudskoga**

e) *Stina Matsdotter* f. 21/2 1752, gift med *Peter Magnusson* och bosatt i Kroppa. Deras son *Magnus* f. 18/12 1781. *Stina* och *Magnus* bodde senare i Grythyttan.

f) *Anna Olsdotter* f. 8/1 1798 i **Bro**.

g) *Jakob Jakobsson Lustig*, f. omkr. 1714, bosatt i Knatten, **Kroppa**, som senare bodde i Kärvingeborn, **Grythyttan**.

Jag är också intresserad av alla upplysningar om smedsläkten *Katt/Catz*, samt om folk som bott i Knatten, Kroppa.

Christer Ode-Lundberg
Ekersgatan 15
703 42 Örebro
tel. 019-107125

Föreningens 20-årsjubileum

Värmlands Släktforskarförenings 20-årsjubileum höll bokstavligen på att blåsa bort. Den förfärliga höststormen med orkanvindar gjorde att flera anmälda deltagare av olika skäl måste lämna återbud. Det var också tveksamt om dagens föredragshållare, förbundsordföranden Ted Rosvall, skulle kunna ta sig till Karlstad och Arkivcentrum. Järnvägsspåren var blockerade av nerblåsta träd och tågförbindelserna mellan Västergötland och Värmland var därmed avbrutna. Men efter viss övertalning från vår sida lyckades Ted ta sig till Karlstad med bil. Ett 40-tal medlemmar infann sig även till eftermiddagens och kvällens evenemang.

Ämnet för dagens föredrag var Emigrantforskning på nytt sätt. Ted Rosvall kunde som vanligt trollbinda sin åhörarskara och det var synd att inte fler medlemmar passat på tillfället att få lyssna till en verkligen engagerad föredragshållare. Han drog märkliga exempel ur den egna emigrantforskningen som visade på tesen att man aldrig skall ge upp hoppet om att finna försvunna släktled i det stora landet i väster. Rekommendationen var att forska i koncentriska ringar och alltid börja i Sverige. Någon i släkten kanske har gamla brev sparade. En viktig ledtråd kan vara bouppteckningar. Där kan man finna arvingar bosatta i USA. I bästa fall anges då även bostadsort. Två konkurrerande företag har skannat alla amerikanska folkräkningar. Dessa ligger ute på Internet och kan nås genom abonnemang. Social security death index finns också på nätet och är tillgängligt gratis. Svenska namn kan vara ett problem då man söker i amerikanska databaser. Bertil kan exempelvis ha amerikaniserats till Bert eller Herbert.

Detta var bara några axplock ur Teds innehållsrika föredrag som kryddades med ett antal intresseväckande overheadbilder. En fullständig redogörelse för Teds stora vetande på området kan var

och en läsa i hans serie om emigrantforskning i *Släkthistoriskt Forum* för år 2003:

Nr 1 Census 1930 – amerikansk folkräkning.

Nr 2 Gratisregister på Internet.

Nr 3 Morse för emigrantforskare.

Nr 4 Glöm inte bort svenska källor.

Nr 5 Immigration records.

Efter föredraget hade jag äran att till föredragshållaren få överlämna ett exemplar av vår jubileumsbok *Anor och anekdoter*. I sin tur förärade han vår förening ett exemplar av *Queen Victoria's descendants* av Marlene A Eilers, en veritabel guldgruva för den som är intresserad av kunglig genealogi. Detta ämne är nämligen Teds stora specialintresse förutom emigrantforskning.

Samtidigt passade Erik Gustavsson på tillfället att från Emigrantregistret till för-

eningen överlämna fem exemplar av *Propellerns pionjär och Monitors mästare*, glimtar av John Ericssons liv och verk av Björn Hallerdt, en bok full av enastående fina illustrationer.

Kvällen avslutades med buffé, vid vilken det sedvanliga trivsamma släktforskarorlet utbreddes sig.

Lars-Gunnar Sander

Almqvist-salen var nästan fullsatt när alla hade satt sig till bords. Ett trevligt sorl sänkte sig över lokalen och fast maten smakade bra fanns det mycket intressant att prata om. Foto Gunnar Jonsson.

Föreningens utgivning av böcker och register

Föreningen säljer ett antal publikationer, både egna och medlemmars. Medlemmar som önskar annonsplats för egna publikationer, kontakta ordföranden. Medlemmar får 10% rabatt på föreningens egna publikationer, markerade med *. Ange ditt medlemsnummer när du beställer. För angivet pris tillkommer porto. Order som överstiger 500:- skickas per postförskott, övriga faktureras. Egna publikationer kan även köpas direkt hos föreningens sekreterare. Vi rekommenderar beställning via brev till sekreteraren eller e-post till vsff@telia.com. Vid slutförsäljning kan dröjsmål uppstå under trycktiden.

Nytt från
Värmlands
Släktforskarförening

Väse vigde
1683-1930

Anette Carlsson och
Sigvard Boström

6063 poster, 445 sidor,
7 sorteringar

Pris 300:-*

Register och avskrifter

Bogen

Carl-Johan Ivarsson

Fb, Vb, Db 1850-1920 225:- *

Botilsäter

Arbetsmarknadsprojektet Cresco

Födde 1721-1920 225:- *

Vigde 1721-1920 110:- *

Döde 1721-1920 150:- *

Brunskog

Sven Haage

Vigde 1691-1930 225:- *

Ekshärad

Mats Hellgren

Födde 1665-1722 200:- *

Födde 1723-1799 140:- *

Förs. bok 1665-1750 200:- *

Eskilsäter

Framtidshuset i Säffle/Reliken

Födde 1688-1920 225:- *

Vigde 1688-1920 100:- *

Döde 1688-1920 125:- *

Fryksände

Knut Malmström

Födde 1707-1765 225:- *

Glava

Arbetsmarknadsprojekt i Arvika

Födde 1696-1817 220:- *

Födde 1818-1872 220:- *

Födde 1873-1920 220:- *

Vigde 1699-1920 175:- *

Döde 1696-1920 240:- *

Gunnarskog

Carl-Johan Ivarsson

Vigde 1688-1920 225:- *

Födde 1688-1799 225:- *

Födde 1800-1842 225:- *

Födde 1843-1871 225:- *

Födde 1872-1920 225:- *

Döde 1688-1843 225:- *

Döde 1844-1920 225:- *

Huggenäs

Framtidshuset i Säffle/Reliken

Födde 1744-1920 175:- *

Vigde 1761-1920 90:- *

Döde 1761-1920 100:- *

Kila

Gunnar Jonsson

Födde 1640-1817 225:-

Födde 1818-1900 225:-

Vigde 1689-1900 120:-

Bouppt. 1744-1859 60:-

Lysvik

Arne och Moira Linnarud

Fb, vb, db 1692-1793 350:-

Millesvik

Arbetsmarknadsprojektet Cresco

Födde 1688-1920 165:- *

Vigde 1688-1920 70:- *

Döde 1688-1920 100:- *

Norra Råda

Mats Hellgren

Födde 1725-1769 140:- *

Stavnäs

Jan Thimberg

Födde 1687-1775 170:- *

Födde 1776-1850 200:- *

Födde 1851-1920 225:- *

Vigde 1687-1920 225:- *

Döde 1687-1820 225:- *

Döde 1821-1920 225:- *

Sunne

Margit Olsson och Arne Linnarud

Fb, Vb, Db 1669-1736 300:-

Fb, Vb, Db 1737-1758 300:-

Fb, Vb, Db 1759-1774 300:-

Fb, Vb, Db 1775-1793 350:-

Södra Ny

Framtidshuset i Säffle/Reliken

Födde 1738-1920 190:- *

(lucka 1783-1822)

Vigde 1739-1920 110:- *

Döde 1739-1920 125:- *

Vitsand

Kerstin Risberg

Fb, Vb 1824-1860 200:- *

Väse

Anette Carlsson och Sigvard Boström

Vb 1683-1930 200:- *

Älgå

Arbetsmarknadsprojekt i Arvika

Födde 1688-1835	225:- *
Födde 1836-1924	225:- *
Vigde 1688-1920	125:- *
Döde 1687-1920	160:- *

Ölserud

Arbetsmarknadsprojektet Cresco

Födde 1754 - 1920	225:- *
Vigde 1754 - 1920	60:- *
Döde 1754 - 1920	100:- *

Östmark

Kerstin Risberg

Födde 1765-1820	240:- *
------------------------------	----------------

Ortregister

Gunnar Jonsson

Värmland (2:a utgåvan)	70:- *
Dalsland (2:a utgåvan)	45:- *

Värmländska Antavlor 1-50

Antavlor publicerade i VärmlandsAnor 1990-1997. Totalt över 14 000 anor. Socken- och släktnamnregister.

.....	140:- *
-------	----------------

Arbetsvandringar Värmland Härjedalen

under 1800-talet

100:- *
Roger Alderstrand o ABF Härjedalen

Litteratur

Anor och anekdoter

Värmlands Släktforskarförenings jubileumsbok 2003. 25 författare skriver om släktforskning och Värmland.

.....	200:- *
-------	----------------

En kyrkoherdes vardag Ekshärad 1700-1758

Mats Hellgren

Andreas och Bengt Piscator, kyrkoherdar, har fört anteckningar om allt som tilldragit sig i prästgården. År 1758 omfattar dag för dag notering. Häftat 186 sid.

.....	150:- *
-------	----------------

Kvarnarna vid Rottnafallen

Eric Sundell

Kvarnindustrins uppbyggnad från 1600-talet. Teknik, matning, kvarnbeskrivningar. Andra utgåvan 2003. Ändringar, tillägg och några nya bilder. 110 sidor, personregister.

.....	110:- *
-------	----------------

Wermlands-slegten Ekelund

Leif Robertson 2003.

"Slegtbeskrivning öfver Wermlands-slegten Ekelund och dess förgreningar 1500-2000". Ett försök till en släkt-historisk forskning över femhundra år. Utgår från stamfadern "Herr Anders", fogde på Lundby säteri i Kölaby(P) runt år 1600. Sonsonen Anders Ekelund-Nilsson föddes på Lundby 1641, och är förfader till den vitt förgrenade Ekelunds-släkten. Ättlingar finns i bl a Värmland och Dalsland. 411 sidor, A4, illustrerad, personregister.

.....	250:- *
-------	----------------

Ölme Härads Dombok 1629 - 1650

Axel Em. Löf

Nytryck från 1997. Huvuddelen av materialet utgörs av Ölme härads dombok. Dessutom finns ett par protokoll från Visnum och Färnebo härader, Varnums kyrkobok för tiden 1645-50, en mantalslängd för Ölme och Varnum 1642 mm. Häftad, 234 sid, person och sakregister.

.....	200:- *
-------	----------------

Boställen i Säffle kommun

Sven Johansson

Över 7000 namn på herrgårdar, gårdar, torp, backstugor och andra bostadshus. Även skolhus, lanthandlar, kyrkor, missionshus, kvarnarmm på landsbygd och i tätort. Sorterat efter namn. Med kort beskrivning och koordinater enligt Rikets nät 2,5 gon V 1938. 276 sid A4.

.....	170:- *
-------	----------------

Kvistberg...

Fortsättning från sidan 17

Djur hade man naturligtvis på torpet. Man hade häst, kor, kalvar, gris och höns. Det odlades säd och potatis för husbehov. Åkrarna hade torparna själva gjort brukbara.

Ingen av sönerna Ove och Elis ville överta torpet och arbeta i skogen och de flyttade från Kvistberg till arbeten inom industrin.

En dag kom det ett brev från Uddeholms revirkontor om uppsägning av arrendet. Albert hade nått pensionsåldern och skulle inte längre utföra något arbete åt Uddeholm. En ny arrendator skulle till. Albert och Edit hade nog tänkt stanna kvar i Kvistberg så länge de orkade och de tog inte så allvarligt på uppsägningen. De trodde det mera var en formsak från bolagets sida och de företog sig ingenting. Men så en dag stod revirförvaltaren

Torp och ödegårdar i Huggenäs

Gunnar Jonsson m.fl.

Förteckning och beskrivning med kända inneboende över de försvunna boställena i Huggenäs socken. En sammanställning av resultaten från torpinventeringen åren 1994-2001. Ort- och personregister. 36 bilder. 86 sidor A4

.....	100:- *
-------	----------------

Torp och ödegårdar i Ölserud

Maj Olsson m.fl.

Format A4. Plasthäftad med skyddsomslag

.....	60:- *
-------	---------------

Torp i Botilsäter

Britta Johansson m.fl.

Format A4. Plasthäftad med skyddsomslag

.....	50:- *
-------	---------------

Övrigt

Antavleblanketter

A3, 6 generationer, 5-pack

.....	15:- *
-------	---------------

Nytt från VSF 1984-91

hel årgång

.....	75:- *
-------	---------------

VärmlandsAnor 1992-98

per nummer

.....	30:- *
-------	---------------

hel årgång

.....	100:- *
-------	----------------

VärmlandsAnor 1999-2003

per nummer

.....	40:- *
-------	---------------

hel årgång

.....	120:- *
-------	----------------

Råd och tips vid registrering

av kyrkböcker

.....	25:- *
-------	---------------

och en polis där med vräkningsbeslut i handen. Albert var då 70 år och ville inte ha något bråk, så han sade: vi flyttar.

Albert och Edit köpte sig ett hus i en skogskant i Bogerud, Munkfors och bodde där tillsammans med sonen Elis och hans familj tills de dog. Med till Bogerud tog Albert häst och gårdsgrind för att känna sig hemma. 1975 dog Albert 90 år gammal och 1989 Edit 88 år gammal.

Kvistberg är ej längre ett torpställe. Bolaget har planterat skog på åkermarken. Huset är nu i privat ägo och är i bra skick.

Nedtecknat av Kerstin Prånge f. Lööv (Almas dotter) med hjälp av Elis Nilsson (Alberts son) samt släktforskarna Bengt Lundell (Majas barnbarn) och Inger Prånge (Kerstins svägerska).

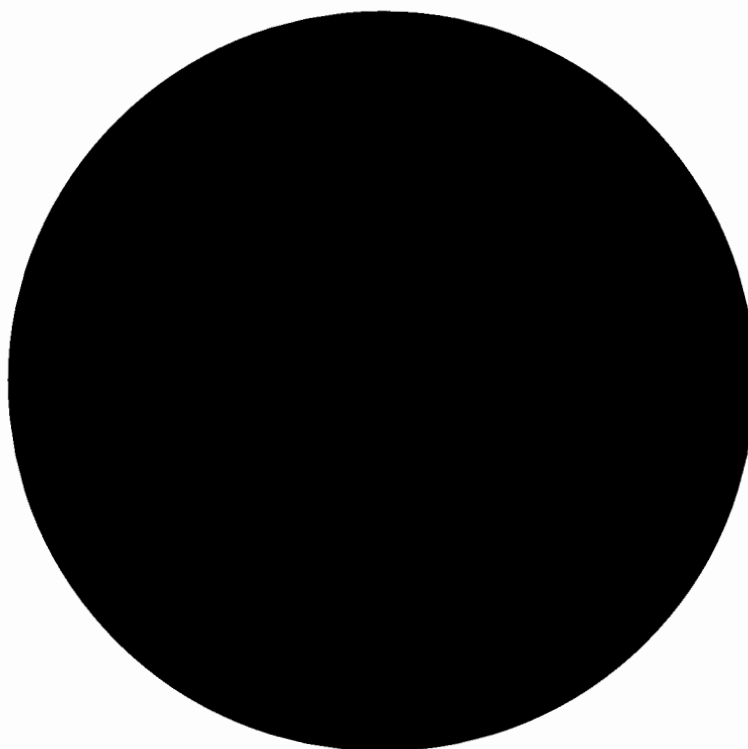
Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning retur med den
nya adressen till:

Värmlands Släktforskarförening
c/o Lars-Gunnar Sander
Norra Berghaget
667 32 FORSHAGA

B

Föreningsbrev

Knappen.

Det är grönt.

Box 2149, Ramgatan 7, 650 02 Karlstad.

Tel 054-22 15 00. Fax 054-22 15 19.

E-post tryckeri@knappen.se. Hemsida www.knappen.se

Miljöcertifierad ISO 14001, Svanenlicensierad